

onafhankelijk studentenblad

veto

jaargang 47 nummer 4
16 november 2020
tweewekelijks blad
erkeningsnummer p706128
afgiftekantoor Leuven

PB-PP | B-02817
BELGIË(N) - BELGIQUE

De grote kot-enquête

40% kotstudenten volgt coronamaatregelen zelden of niet

ANALYSE

ANALYSE

DOSSIER

Ook professoren missen de 'echte' lessen

Huidhonger bij studenten

Tjeven aan de macht bij de KU Leuven

Hoe beleven de proffen code rood?	6	ONDERWIJS
Huidhonger bij studenten	12	SOCIAAL
De moord op Franse leerkracht Samuel Paty	14	INTERNATIONAAL
Eenzaamheid bij kotstudenten	18	STUDENT
Kunstenonderwijs gaat gebukt onder code zwart	24	CULTUUR
Wat drijft de complotdenker?	28	ONDERZOEK
De invloed van de tjeven aan de KU Leuven	32	DOSSIER
Procureur des Konings Ine Van Wymersch	34	NAVRAAG

redactie

Daan Delespaul
hoofdredacteur
daan@veto.be

Jan Costers
redactiesecretaris
jan@veto.be

Tijs Keukeleire
redacteur onderwijs
tijs@veto.be

Emma Desmet
redacteur sociaal
emma@veto.be

Emiel Roothoof
redacteur internationaal
emiel@veto.be

Thomas Maes
redacteur student
thomas@veto.be

Joanna Wils
redacteur cultuur
joanna@veto.be

Sjereno Cörvers
redacteur onderzoek
sjereno@veto.be

Arne Van Lautem
eindredacteur
arne@veto.be

Cath Hermans
redacteur beeld
cath@veto.be

Lisa Thieren
redacteur beeld
lisa@veto.be

Benno Debals
verantwoordelijke KU Leuven
benno@veto.be

Elien D'hoore
verantwoordelijke groepsgevoel
elien@veto.be

Marie Coppens
verantwoordelijke evenementen
marie@veto.be

colofon

Eindredactie Tijs Keukeleire, Daan 'Ekans' Delespaul, Jan 'Pepe' Costers, Mathilde 'Bao' Dams, Laura Laman, Benno Debals, Desiree 'Sailor Moon' Zwaga, Arne Van Lautem, Simen Verberckmoes, Lisa 'Kim Possible' De Witte, Abel 'Taeko uit Only Yesterday' Romkes, Emma Desmet, Marie Coppens, Joanna Wils, Sjereno 'Cartman' Cörvers, Emiel Roothoof, Thomas 'Oiski Poiski uit het eiland van Noah' Maes **Vormgeving** Jan Costers **Cover** Charlotte 'Thomas O'Malley' Van Gucht, Jan Costers **Schrijvers** Lore Meesters, Anastasia Knyazeva, Daan Delespaul, Tijs Keukeleire, Jasper Snoeys, Hannah Van Canegem, Alon Nudler, Emma Desmet, Emiel Roothoof, Lisa De Witte, Marie Coppens, Thomas Maes, Inias Laureys, Elise Nizette, Abel Romkes, Joanna Wils, Sjereno Cörvers **Illustratoren** Cath 'Bartok De Geweldige' Hermans, Lara Lismont, Anne-Leen Declercq, Charlotte Van Gucht, Anastasia Arnhold, Gaëlle Delandmeter, Celia Dél, Sofie Smets, Geertje Deforche, Joanna Wils, Helma Dabekaussen, Lidia Nagibina, Michiel Jonckheere, Jan Costers, Lander **Fotografen** Miette, Myrte Doom, Marco Mertens, Rob Stevens, Elien D'hoore, Kris Van Exel, Filip Claessens, Ayanfie Olarinde **KU Leuven** Benno Debals, Cath Hermans, Karel Naulaers, Arne Van Lautem, Elena Amore

is een uitgave van de Leuvense studentenkoepel LOKO. De standpunten verdedigd in Veto stemmen niet noodzakelijk overeen met de standpunten van LOKO.

Wil je hier volgende keer ook vernoemd staan? Kom dan naar onze online redactievergadering op donderdag om 20u, bezoek onze Facebookgroep of stuur een berichtje naar veto@veto.be en beantwoord de vraag 'Wie is jouw favoriete geanimeerde personage?'

EDITORIAAL

Eenzaam, maar niet alleen

Bij *Veto* proberen we altijd nieuws en verhalen te brengen die studenten aanbelangen.

Daarnaast proberen we een luisterend oor te zijn voor studenten die iets op hun lever hebben liggen en dat graag naar buiten willen brengen.

De voorbije weken hebben we twee afzonderlijke enquêtes afgenomen: de ene rond huidhonger bij studenten, de andere over het leven op kot (pagina's 12 en 18) en de reacties die daaruit kwamen, zijn bedroevend, om niet te zeggen soms schrijnend.

Het gaat niet goed met heel veel jongeren in onze studentengemeenschap. Helaas worden we niet onregelmatig weggezet als huilebalken of roekelozen die erop los feesten. Kortom, zeur niet, andere mensen hebben het erger.

Dat is een feit. Wij staan niet op een covid-afdeling, dag en nacht, mensenlevens te redden. Maar zorgen en problemen die mensen hebben, vergelijk je niet. Dan duw je mensen weg, en zeg je dat hun probleem eigenlijk niet belangrijk is. En

zoiets in je gezicht krijgen terwijl je al heel kwetsbaar bent, kan een serieuze klap zijn.

Er is heel veel eenzaamheid. Veel studenten voelen zich slecht in hun vel, hebben het gevoel dat ze kostbare tijd in hun leven aan het verliezen zijn, zitten financieel in slechte papieren of komen terecht in een huis waar ze zich allesbehalve thuis voelen.

Laat je niet wijsmaken dat je angsten en verdriet niet valide zijn

Je kan erover zeggen wat je wil, de tijd als student dient om af en toe de losbol uit te hangen, maar even goed om de fundamenten te leggen van wat in de jaren erna je leven zal zijn. Wanneer die fundamenten wegvallen, rest vooral onzekerheid.

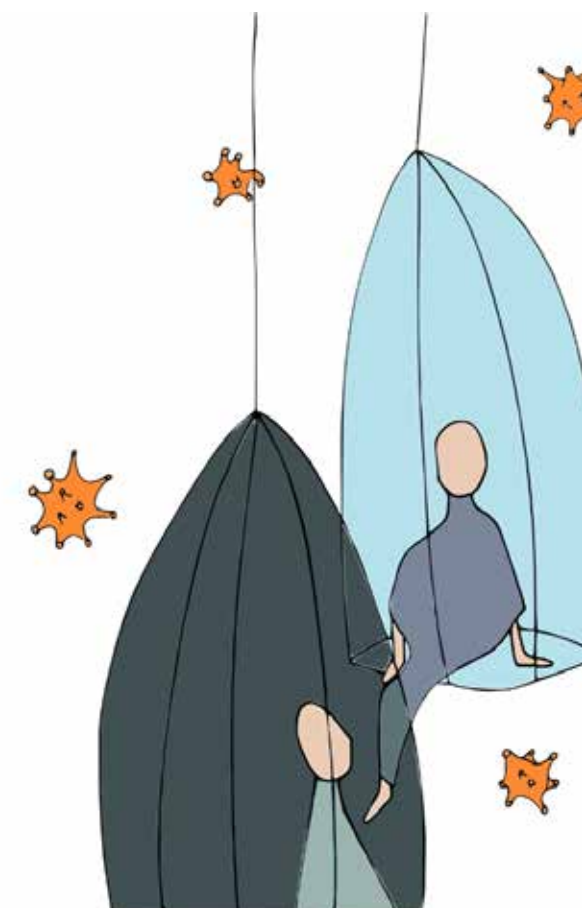
Aan alle studenten, het blijkt keer op keer: je bent echt niet alleen met je gevoelens. Er is maar één boodschap: praat erover. Laat je niet wijsmaken dat je angsten en verdriet niet valide zijn. Zoek steun bij elkaar, bel naar je vrienden en kennissen, maak gebruik van professionele hulp, want als dat nog steeds als een taboe aanvoelt, laat het dan nu het moment zijn dat te doorbreken.

Het is een tijd zoals we die nog nooit eerder kenden, het is een tijd die niemand had verwacht. We kunnen als studentengemeenschap wel steunen op elkaar, want we zitten allemaal in hetzelfde schuitje. Laat dat iets zijn wat ons verbindt, en mildheid geeft naar elkaar toe. En in de nabije toekomst zal de pauzeknop op het leven weer worden afgezet. ☺

Emma Desmet is redacteur sociaal. Het editoriaal wordt gedragen door de voltallige redactie.

CARTOON VAN DE WEEK

door [Joanna Wils](#)

Geen oplossing voor overvolle examenroosters

Studenten buiten het modeltraject hebben na de herplanning in juni soms erg onevenwichtige examenroosters gekregen. Nog geen soelaas in januari: 'Deze examenperiode is nog fragieler.'

door [Tijs Keukeleire](#)

De coronacrisis zorgt ook dit academiejaar weer voor een aanpassing van de examenroosters. In juni van vorig academiejaar was dat een probleem, want vaak hebben studenten hun vakkeuze expliciet gemaakt op basis van de examenspreiding. Sommige studenten kregen toen achteraf ineens een onevenwichtig rooster.

'Er is een misverstand ingekropen bij studenten'

[Kristof Gielis](#), *mandataris Studentenraad KU Leuven*

Deze keer stelt dat probleem zich op een andere manier, want de universiteit heeft in september enkel een voorlopig rooster ter beschikking gesteld. De enige garantie die studenten krijgen, is dat ze nooit twee vakken op dezelfde dag hebben als dat in dat originele rooster ook niet zo was. Over spreading zei het rooster echter niets.

Te veel trajecten

'De examenplanning wordt typisch opgesteld voor studenten op een modeltraject', stelt vice-rector Onderwijsbeleid Tine Baelmans. 'Voor hen volgt daaruit een evenwichtige spreading, met nog een prioriteit voor eerstejaarsstudenten.'

Voor geïndividualiseerde trajecten ligt spreiden soms moeilijker omdat dat er te veel zijn, stelt de vice-rector. Tegelijk zijn er wel bepaalde

combinaties die vaak voorkomen, bijvoorbeeld vakken die vaak meegenomen worden. Baelmans zegt dat de examenplanners die combinaties wel kennen. 'In andere jaren monitoren ze ook of door het rooster geen studenten vast komen te zitten.'

Dat betekent dus dat hoe 'origineler' je afwijkend traject is, hoe minder garantie op spreading je hebt. Ondertussen is er ook een misverstand bij studenten ingekropen, zegt Kristof Gielis, mandataris bij de Studentenraad. Studenten hebben soms hun vakken gekozen op basis van de spreading in het rooster uit september. 'Maar dat heeft geen zin, want daar gaf het rooster geen garantie voor.'

Toch meer examendagen?

Het examenrooster wordt aangepast om de examens meer te spreiden: net als in juni zijn er drie examenmomenten per dag en volop examens op zaterdag en zondag. De periode start desnoods al drie dagen vroeger en in geval van uiterste nood gaat ze door tot de maandag en dinsdag van de lesvrije week. Deze keer zullen er geen stewards zijn.

In januari worden er 130.000 examens afgelegd tegenover 110.000 in juni

Het lijkt vreemd dat juist door die extra spreiding sommige studenten met een slechter examenrooster achterblijven, maar de individuele

trajecten bemoeilijken de boel. De Studentenraad hoopte dat er op zijn minst een oplossing zou zijn voor vakken met keuzemomenten, zoals mondelinge examens. Maar ook hier bleken de voorstellen van wisselplatformen en dergelijke niet mogelijk.

De studenten zullen dus wellicht belanden met een rooster waarin elk examenmoment al vaststaat, zonder nieuwe keuze. Baelmans stelt dat dat niet aan de IT-systemen ligt, maar eerder dat ze het te risicovol vinden om studenten te laten wisselen.

'We kunnen de maximumcapaciteit niet garanderen: als plots te veel studenten wisselen, kan er bijvoorbeeld tweehonderd man op één moment op de bus naar Arenberg zitten. Dan komen onze circulatiebeperkingen in het gedrang.'

Meer examens in januari

Januari is sowieso een fragiele zittijd. Ten eerste zijn er een pak meer examens dan in juni, zegt Baelmans: 130.000 tegenover 110.000, onder andere omdat in het tweede semester bachelor- en masterproeven heel wat examens vervangen.

'Of wisselsystemen lukken voor de junizittijd, moeten we verder bekijken'

[Tine Baelmans](#), *vice-rector onderwijsbeleid KU Leuven*

Daarnaast zitten we in januari, vlak na de feestdagen, misschien in een nieuwe golf. De universiteit rekent er wel op dat ze meer circulatie op de campus kunnen toelaten dan in juni. Dat is ook nodig: de junizittijd werd met twee weken verlengd, de januarizittijd met ten hoogste een week.

'Of wisselsystemen lukken voor de junizittijd, moeten we verder bekijken', besluit Baelmans. Mogelijk hebben de examenplanners tegen dan al wat kunnen uitrusten. Zij lopen al marathons sinds april: ze hebben de junizittijd een paar keer herpland, de lokalenroosters opgemaakt en nu weer aangepast om de noodzakelijke practica te verplaatsen.⊞

Coronamaatregelen zetten lerarenopleidingen onder druk

Hoewel ze in principe mogen doorgaan, lopen stages in de lerarenopleiding niet overal van een leien dakje. 'Op een gegeven moment had de helft van de studenten geen stageplek.'

door [Lore Meesters](#)

Negen dagen voor zijn stage zou moeten beginnen, weet Jannick Driesen (student lerarenopleiding LO en Godsdienst) niet zeker of hij tegen dan wel een stageplek zal hebben. Op de eerste maandag van de herfstvakantie heeft zijn stageschool afgezegd wegens de veranderde maatregelen. Wat er gebeurt wanneer hij geen nieuwe school vindt, weet hij zelf niet.

Jannick is niet de enige student lerarenopleiding die in een dergelijke situatie terecht kwam. Veel studenten hadden dit jaar moeite om een stageplaats te vinden of ondervonden later moeilijkheden, bijvoorbeeld door klassen of leerkrachten die in quarantaine moesten.

Tekort aan stageplaatsen

'Op een gegeven moment had ongeveer de helft van onze studenten geen stageplek', vertelt Jan Elen, coördinator van de educatieve masters aan de KU Leuven. Ondertussen hebben de meesten wel een stageschool gevonden, maar dat sluit problemen nog niet uit. Zo zijn bijvoorbeeld niet alle stages op het voorziene moment kunnen beginnen en worden geplande stages soms geannuleerd.

'Het is een situatie van overmacht, niet van onwil'

[Jan Elen](#), *coördinator educatieve masters KU Leuven*

Zulke complicaties komen onder andere voor wanneer klassen of scholen sluiten wegens besmettingen. Daarnaast speelt in enkele gevallen ook de vrees dat de student zelf het virus binnenbrengt.

Een derde belangrijke factor is de onvoorspelbaarheid van de situatie. Onderbezetting, voortdurend schakelen of coronabesmettingen zorgen ervoor dat scholen zich terughoudend opstellen tegenover stagiairs.

Kwestie van overmacht

Toch gaat het hier niet om een structureel probleem. 'Het is een situatie van overmacht voor de scholen en niet van onwil', klinkt het bij Elen. Ook Lieven Boeve, directeur-generaal van Katholiek Onderwijs Vlaanderen, bevestigt dat: 'We zijn allemaal vragende partij om stages zoveel mogelijk te laten doorgaan.'

'We proberen aan te tonen dat stagiairs geen lastposten, maar interessante partners zijn'

[Jan Elen](#), *coördinator educatieve masters KU Leuven*

Moeilijkheden ontstaan dan ook in individuele gevallen. Afhankelijk van de noden van de stageschool en de betrokken student wordt er dan naar

een oplossing gezocht. Dat vraagt van alle kanten extra tijd en moeite.

Anderzijds zijn er ook scholen die stagiairs graag zien komen. Boeve: 'Net als bij stages in de zorg kunnen studenten lerarenopleiding bijspringen wanneer leerkrachten uitvallen.'

'Ik ben lesvoorbereidingen aan het maken, maar ik weet niet of ik ze ga kunnen gebruiken'

[Jannick Driesen](#), *student lerarenopleiding LO en Godsdienst*

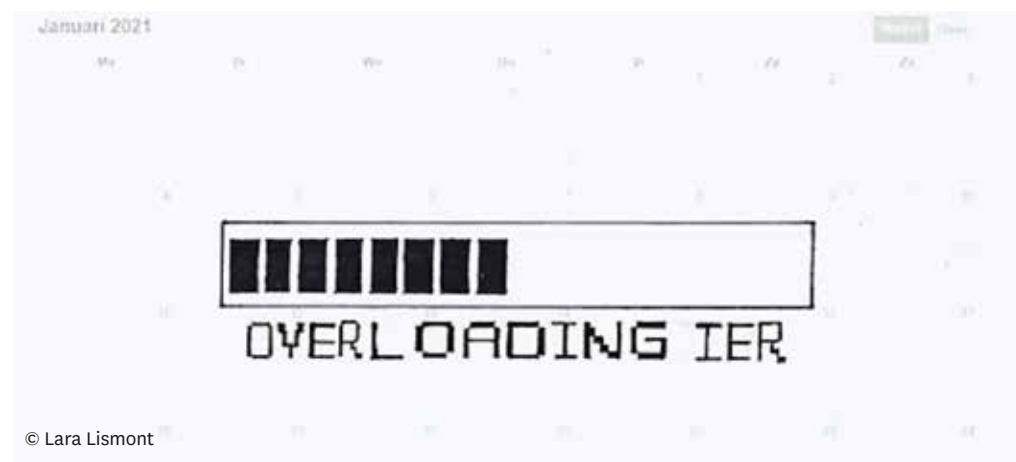
Ook tijdens de vorige lockdown bleken studenten vaak een dankbare hulp te zijn bij het overschakelen naar afstandsonderwijs en het ondersteunen van leerlingen. 'We proberen aan te tonen dat stagiairs geen lastposten zijn, maar interessante partners om het onderwijs mee vorm te geven', klinkt het bij Elen.

Leerdoelen in gevaar

Het grootste risico is dat studenten in de problemen komen met hun leerdoelen. Twee knelpunten hierbij zijn enerzijds het voorzien van een voldoende aantal lesuren voor de klas en anderzijds de stages voor lichamelijke opvoeding. Voorlopig is er nog voldoende ruimte om bij te sturen, maar die marges worden steeds kleiner.

'We hebben met de Vlaamse Hogescholenraad afgesproken dat studenten alleen mogen afstuderen als ze de helft van de voorziene uren voor de klas hebben gestaan', vertelt Greet Decin, programmadirecteur van de lerarenopleiding aan de UCLL. Met de voorlopige maatregelen zou dat geen probleem mogen zijn, maar de beslissing wordt in het voorjaar opnieuw geëvalueerd in het licht van de situatie.

Voor LO blijven de richtlijnen onduidelijk, waardoor studenten het lastig hebben. Hun begeleiders adviseren om de instructies van de stageschool te volgen, maar ook daar wordt nog bekeken welke vormen van sport zijn toegestaan. 'Ik ben lesvoorbereidingen aan het maken, maar ik weet niet of ik ze ga kunnen gebruiken', is Driesen onzeker.⊞

© Lara Lismont

Ook aan de andere kant van het scherm wordt de aula gemist

'Het is stil aan de overkant', zo oogt het online onderwijs soms voor docenten. En toch hoor je weinig gebrom bij de professoren. 'Het is vooral van belang dat we nu geen klaagzang opzetten.'

door [Anastasia Arnhold](#) en [Daan Delespaul](#)

Het overschakelen naar volledig digitaal onderwijs was vanaf het begin van het academiejaar een mogelijk en gevreesd scenario. In code geel en oranje hebben zowel de studenten als de docenten zich moeten aanpassen aan een heleboel nieuwe regels en nieuwe onderwijsvormen; nu gebeurt het onderwijs volledig online en zitten studenten weer dagenlang achter hun scherm. Dat veel studenten het als moeilijk ervaren weten we al, maar hoe gaat het met de lesgevers? Wij legden ons oor digitaal te luister bij vier professoren.

Nieuwe technologie

Online onderwijs was geen aangenaam nieuws, maar technisch bleek het overschakelen over het algemeen geen al te groot probleem te vormen bij de docenten. Iedereen heeft nieuwe digitale skills moeten verwerven, maar kreeg daar ook de juiste middelen en ondersteuning voor.

'Als je er een beetje voor open stond en even de moeite wilde nemen om handleidingen mooi te volgen dan kon het technisch prima in orde komen', aldus Annemie Geeraerd, professor Duurzaamheid van de voedselketen aan de faculteit Bio-ingenieurswetenschappen. In de zomer werden vanuit de faculteiten workshops en handleidingen voor programma's zoals Blackboard collaborate voorzien, en de ervaring vanuit vorig semester speelde mee in het voordeel.

'Er mag gerust af en toe iets misgaan, dan hebben de studenten ook iets om mee te lachen'

[Toon Van Hal](#), professor Oud-Grieks

Administratief is er wel meer druk en ook technische moeilijkheden staan nog vaak in de weg. Professoren laten zich echter niet gemakkelijk ontmoedigen: 'Wat betreft de administratie, daar is het allemaal wat wennen. Zeker aan de software', erkent professor Filip Buekens van het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte. 'Maar ik heb wel de indruk dat veel collega's aan het Instituut daar heel goed mee omgaan.'

Uiteraard blijven de professoren geen professionele *livestreamers* of *digital natives*, maar dat moet ook niet, meent Toon Van Hal, professor Oud-Grieks aan de faculteit Letteren: 'Volgens mij bestaat de kunst erin om het wel zo professioneel mogelijk te willen aanpakken maar niet per se een professioneel resultaat te willen behalen. Er mag gerust af en toe iets misgaan, dan hebben de studenten ook iets om mee lachen.'

Interactief

Toch zijn er een aantal zaken waarmee het moeilijker gaat. Zo zorgt het afstandsonderwijs in zekere mate voor een grotere barrière tussen de studenten en de docenten. Wouter Devroe, decaan van de faculteit Rechtsgeleerdheid, legt uit: 'De moeilijkheid op persoonlijk vlak is dat je de studenten niet ziet en dat je er onvoldoende mee rechtstreeks in interactie kunt gaan, zoals je dat wel kan in een leslokaal.'

'Je krijgt normaal als professor enorm veel energie uit de studentengroep'

[Wouter Devroe](#), decaan faculteit Rechtsgeleerdheid

Veel docenten, die bijvoorbeeld nu voor het lege aula's lesgeven, vinden die beperkte interactie een gemis. Van Hal bevestigt: 'Het wordt soms onderschat hoe belangrijk het is om de temperatuur te voelen, te kunnen meten in hoeverre de

studenten de stof begrijpen. Dat is in de gewone situatie veel gemakkelijker om in te schatten.' Dat maakt ook het lesgeven zelf minder aangenaam: 'Je krijgt normaal als professor enorm veel energie uit de studentengroep, we gaan dat niet luidop toegeven, maar dat is natuurlijk wel zo', vertelt Devroe.

Sommige professoren proberen het verlies aan interactie creatief op te vangen. De vakgroep Grieks organiseert via *YouTube* tweewekelijkse extracurriculaire *livestreams* voor de studenten. 'Op dit moment vind ik dat het de verantwoordelijkheid is van de docenten om de studenten ook wat energie te geven', verklaart organisator Van Hal.

Bevoorrecht beroep

Het neemt niet weg dat de sociale afzondering ook bij de professoren zwaar kan doorwegen. Nochtans lijkt de gevreesde golf van burn-outs uit te blijven. Devroe ziet op zijn faculteit niet meteen meer personeelsleden uitvallen. 'De meeste professoren zijn het gewoon dat hun agenda bomvol staat; vlot schakelen bij veranderingen is echt een noodzakelijke eigenschap', nuanceert Geeraerd de verhoogde werkdruk.

'De dag dat we terug naar code oranje gaan, ga ik terug in de aula staan'

[Annemie Geeraerd](#), professor Systeemanalyse

Buekens merkt vooral een hogere administratieve last, 'maar als iedereen een beetje geduldig is en begrip heeft voor elkaars situatie gaan we daar zeker uitkomen.' Ook Van Hal wil niet klagen, zeker niet in vergelijking met beroepen die nu in de frontlinie staan: 'We hebben gewoonweg een heel bevoorrecht beroep. Het is daarom van belang dat we als docenten nu geen klaagzang opzetten.'

Moeilijke situaties zorgen wel voor meer verbondenheid en solidariteit ziet Devroe in de praktijk: 'Het is in dit soort tijden dat je ziet wie je vrienden zijn, dat je ziet wie zich extra inzet. Ik heb wel het gevoel dat er van beide kanten een zekere bewondering en dankbaarheid is.' Buekens vult aan: 'Ik begrijp eigenlijk al dat geklaag niet goed. Ik krijg eigenlijk vooral reacties van studenten in de richting van "à la guerre comme à la guerre."'.

Toekomst

Hoe vlot het dan ook mag lopen aan de overkant van het scherm, volledig online onderwijs lijkt geen duurzame oplossing. Over de gevolgen op lange termijn durft niemand zich uit te laten. 'Zodra het medisch weer kan, moeten de studenten kunnen terugkomen', waarschuwt Devroe.

Het is dan niet per se de leerkwaliteit die daalt. Want, zo benadrukken de professoren, de examencijfers lagen voor de meeste vakken hoger in de lockdownperiode. Sommige proffen maken zich echter zorgen om de langetermijnpact op het onderzoek. Dat loopt op veel faculteiten, vooral in disciplines waar contact vereist is, heel wat vertraging op.

De nadruk blijft bij de meeste docenten wel op de studenten liggen, want zij zijn het grote slachtoffer van de crisis. Geeraerd bevestigt: 'De dag dat we terug naar code oranje gaan, ga ik dadelijk terug in de aula staan.' ☺

actuele verschuivingen binnen het onderwijslandschap < artikel

Onderwijs kort

door [Tijs Keukeleire](#)

-7,35%

Dit jaar studeren 143.481 studenten aan Vlaamse hogescholen. Dat leert de jaarlijkse oktobertelling van de Vlaamse Hogescholenraad. Hogescholen zijn dit jaar een pakje minder aantrekkelijk geworden voor generatiestudenten (*studenten die voor het eerst in het hoger onderwijs stappen, zoals zesdejaars, red.*): hogescholen wisten 7,35% minder 'nieuwe' studenten aan te trekken, vooral in de graduaatsopleidingen. Tegelijk kwamen er vijf nieuwe opleidingen bij in 2020.

De lerarenopleidingen weten een verdere daling van de inschrijvingen af te wenden en trekken dit jaar 1% meer studenten. Opmerkelijk genoeg is bijna een derde van hen ouder dan vijftientig jaar. Verpleegkunde stijgt ook, maar ziet vreemd genoeg een daling van 6% bij generatiestudenten. De kunstopleidingen ten slotte stijgen ook – voor het vierde jaar op rij. Tegelijk weten ze 9% minder generatiestudenten aan te trekken.

Het aandeel 25-plussers in de hogeschoolstudenten stijgt ten opzichte van vorig jaar: van 16% naar 17,2%. Zij nemen vooral een groot aandeel in de lerarenopleidingen, kunstopleidingen en de nautische wetenschappen. ☺

© Sofie Smets

Quota op komst voor geneeskundespecialisaties

De Vlaamse regering staat weer een stap dicht bij quota voor specialisaties. Sommige specialisaties Geneeskunde en Tandheelkunde bieden nu te weinig jobkansen, voor andere is er juist een tekort.

door [Tijs Keukeleire](#)

De Vlaamse regering heeft de oprichting van een nieuwe Planningscommissie goedgekeurd. Die zal niet enkel adviseren hoeveel studenten toegelaten worden door het toegangsexamen, maar ook hoeveel studenten maximaal kunnen afstuderen in een bepaalde specialisatie.

De subquota voor specialisaties worden in de toekomst verdeeld over de universiteiten, in proportie met het aantal afstudeerders. Voor de kommissies – soms gaat het om erg kleine getallen – beslissen de decanen van de geneeskundefaculteiten onderling.

Te veel specialisten

De quota komen er omdat sommige specialisaties nu te populair zijn. 'Denk dan aan gynaecologie of radiologie. Anesthesie is ook onderweg', vertelt decaan van de faculteit Geneeskunde aan de KU Leuven Paul Herijgers.

Als een student afstudeert in een verzadigde specialisatie, loopt die het risico om na een twaalfjarige opleiding zonder gepast werk te vallen. Tegelijk zijn er disciplines die nu te weinig worden gekozen, zoals geriatrie, reumatologie of medische oncologie. Daar dreigt krapte op de zorgmarkt. Door de lange opleidingen, duurt het negen tot twaalf jaar voor een beleidsbeslissing impact krijgt op het terrein.

Om de krapte tegen te gaan, bedacht de Vlaamse regering het concept van minimumquota. De interpretatie daarvan is echter niet duidelijk. 'Het is totaal ondenkbaar om studenten een bepaalde specialisatie te verplichten', stelt Nicolas Degryse, voorzitter van het Vlaams Geneeskundig Studentenoverleg (VGSO).

'Het is totaal ondenkbaar om studenten een bepaalde specialisatie te verplichten'

[Nicolas Degryse](#), voorzitter Vlaams Geneeskundig Studentenoverleg

'We hebben daarover gepraat met het kabinet van Wouter Beke (Vlaams minister van Welzijn, red.),' vertelt Degryse, 'maar we hebben geen antwoord gekregen. Meer dan een symbool lijkt het niet.'

Meer nodig dan quota

De minimumquota moeten we vooral interpretern als streefdoelen, klinkt het: als het quotum bereikt is, voldoet Vlaanderen zeker aan zijn zorgnoden. 'En als een student van zijn voorkeur-

specialisatie wordt verhinderd door het maximumquotum, kiest hij veelal voor een andere specialisatie', legt decaan Herijgers uit.

Geneeskundestudenten vinden dat er echter meer moet gebeuren dan studenten bepaalde specialisaties te ontzien. 'Als er een tekort is voor een bepaalde specialisatie, dan moet die in de eerste plaats aantrekkelijker worden', vindt Degryse.

'Er zijn tijdrovende disciplines, waar dokters vasthangen aan oudere procedures'

[Paul Herijgers](#), decaan faculteit Geneeskunde KU Leuven

Dat kan bijvoorbeeld door de specialisatie meer te belichten in de opleiding. 'Onbekend maakt onbemind', stelt Degryse. Herijgers sluit zich daarbij aan: 'Psychiatrie kampte met een tekort. We hebben dat onder andere opgelost via een zomerschool, waardoor studenten vroeg in de opleiding al in contact kwamen met die specialisatie.'

© Elien D'hoore

DONKERE GEDACHTEN

8 jongeren praten open over hoe het écht met hen gaat.

BEKIJK DE VIDEOREEKS VAN WAT WAT
OP [WATWAT.BE/DONKERE GEDACHTEN](https://www.watwat.be/donkeregedachten)

Arbeidsomstandigheden

Andere determinanten zijn de arbeidsomstandigheden, maar daar kunnen de opleidingen zelf weinig aan doen. Bovendien is veel daarvan federale materie. De nomenclatuur – het verloningsstelsel per prestatie – is verouderd, waardoor sommige disciplines oneerlijk bevoor- of benadeeld worden. Het stelsel wordt nu herbekeken, zegt Herijgers. 'Maar dat duurt nog een zestal jaar.'

'Veel studenten zijn niet eens op de hoogte dat er tekorten of overschotten zijn'

[Nicolas Degryse](#), voorzitter Vlaams Geneeskundig Studentenoverleg

Tot slot is vooral informeren belangrijk, vindt Degryse. 'Veel studenten zijn niet eens op de hoogte dat er tekorten of overschotten zijn. Ze denken dat als ze toegelaten worden tot een specialisatie, ze daarmee sowieso aan werk zullen raken.'

Toch al extra studenten

De Vlaamse regering nam vorig jaar een markante beslissing: ze laat voortaan meer studenten toe deel te nemen aan het toegangsexamen voor arts en tandarts. Het is maar de vraag op welke basis minister van Onderwijs Ben Weyts (N-VA) die beslissing nam: toen was er nog geen sprake van een Vlaamse planningscommissie.

Het was in de eerste plaats een communautair spel, omdat de Franse Gemeenschap al jaren

overtallen toelaat. Daarnaast 'voelde' men dat er nood was aan meer artsen. 'Er zat geen heel diepe redenering of een op-bewijs-gebaseerde nood achter de beslissing', stelt Degryse.

'Dunbevolkte regio's hebben het moeilijk'

[Paul Herijgers](#), decaan faculteit Geneeskunde KU Leuven

Tekenend was een tussenkomst van Koen Daniëls (N-VA) in het Vlaams parlement: 'Ik raad u aan om straks rond te bellen naar een tandarts in uw buurt (...)' Als het niet je eigen tandarts is, is het antwoord in mijn regio heel eenvoudig: dan kun je niet langsgaan, want de tandarts heeft een patiëntenstop.' Het kabinet gebruikte een gelijkaardige zin ter rechtvaardiging van de beslissing.

Het zorgveld spaarde de kritiek niet op de buikgevoel-beslissing, zeker nadat Weyts foutief beweerde dat uit overleg was gebleken dat de verhoging haalbaar was voor de universiteiten.

Niet gewoon kraan opendraaien

In principe heeft Daniëls wel gelijk: in bepaalde regio's zijn er tekorten of overschotten. 'Dunbevolkte regio's hebben het bijvoorbeeld moeilijk', zegt Herijgers. 'De nieuwe generaties willen niet meer alleen een praktijk starten, maar samenwerken.'

Als je samen een praktijk start, dan kan je collega's om raad vragen en beter je werk-privébalans onder controle houden. 'Het probleem is dat er in dunbevolkte regio's zoals de Westhoek, de provincie Luxemburg of de Noorderkempen niet steeds voldoende patiëntaanbod is om met drie of meer voltijds te werken', stelt Herijgers.

Ook daar weer helpt het niet om de kraan gewoon open te draaien: meer dokters tout court betekent niet per se meer dokters in de Westhoek. 'Denk eerder aan overheidsprogramma's zoals investeringsteun of praktijkondersteuning', zegt Herijgers.

Timing

De Vlaamse Planningscommissie moet voor 1 november elk jaar adviseren hoeveel studenten kunnen starten in Geneeskunde en Tandheelkunde. Die deadline voor het algemeen quotum hebben ze deze keer gemist.

'Ik heb de indruk dat ze al een advies plannen voor de studenten die volgend jaar starten'

[Paul Herijgers](#), decaan faculteit Geneeskunde KU Leuven

De subquota per specialisatie lukken misschien wel al voor volgend jaar. Die moeten telkens aan de start van het eerste masterjaar gecommuniceerd worden. De commissie gaat zo snel mogelijk van start, verzekert het kabinet van minister Weyts. 'Ik heb de indruk dat ze al een advies plannen voor de masterstudenten die volgend jaar starten', zegt Herijgers. Het gaat dus zeker nog niet over de studenten die nu in hun derde masterjaar zitten.☺

'Ik denk dat er heel veel redenen zijn waarom net wij bij jongeren kunnen scoren'

Flashy is hij misschien niet, maar wees maar zeker dat deze man gelooft dat de jeugd veel te winnen heeft met een stem op de CD&V. 'Ik denk dat veel jongeren die polarisering gewoon beu zijn.'

door [Hannah Van Canegem](#)
en [Daan Delespaul](#)

In december mocht hij zichzelf partijvoorzitter noemen; nog geen maand later zat hij al op de thee bij de koning. Joachim Coens liet zijn functie bij de Maatschappij van de Brugse Zeevaartinrichtingen voor wat die was en staat nu – ondertussen al bijna een jaar – aan het roer van CD&V.

Via Zoom treffen we Coens met een tas koffie in de hand. Achter hem een kaart van Vlaanderen, met in het oranje gekleurd de gemeenten waar CD&V de scepter zwaait. De voorzitter van de christendemocraten is hartelijk en neemt ruim de tijd ons voor het interview te bevragen over de koetjes en kalves van het studentenleven. Het is 2020, maar we voelen ons toch even weer thuis in het Vlaanderen van de CVP.

Het kiezerspotentieel van de CD&V ligt nu vooral bij de 50-plussers. Waarom moeten jongeren voor uw partij kiezen?

Joachim Coens: 'Wij hebben eigenlijk net een heel grote groeifactor bij jongeren. De leeftijds categorie is wel wat het is: het is een beetje een beeld dat wij bepaalde doelgroepen meer aanspreken dan anderen. Ik moet ook zeggen dat het generatoneel nogal eens wisselt naargelang tendensen.'

'Ik denk dat er heel veel redenen zijn waarom net wij bij jongeren kunnen scoren. We hebben een jongerenvoorzitter gehad die toch heel sterk appelleerde aan de jongeren. Maar ik denk ook dat veel jongeren die polarisering gewoon beu zijn. Ze begrijpen dat de samenleving niet wordt opgebouwd door populistische uitspraken links of rechts, maar juist door bepaalde thematieken niet zwart of wit, maar in tinten te zien.'

'Ik leef echt mee met jongeren die hun eerste jaar in deze coronatijden moeten meemaken'

'Dat heeft te maken met de boodschap, maar ook met de drager. Bernie Sanders bijvoorbeeld, omdat die zo voor zijn idealen gaat! Dat is ook een beetje mijn boodschap aan onze mandatarissen: dat we veel meer scherper onze idealen naar voren moeten dragen. Je gaat altijd mensen hebben die omwille van die passie voor je willen stemmen. Jongeren willen zeker voelen dat je ervoor gaat.'

Ik krijg sinds kort ook CD&V-advertenties op Facebook te zien. Hoort bij die jongerenstrategie een grotere digitale aanwezigheid?

'Ik weet niet op basis van welke criteria die bij u zijn geraakt. (lacht) We adverteren uiteraard doelgroepgericht in functie het onderwerp, dus voor jongeren ook in functie van een jongerenonderwerp. Wij proberen hen wel zo te bereiken.'

Intussen zijn cijfers rond mentaal welzijn bij studenten, en jongeren in het algemeen, erg dramatisch. Wat kunnen we van de CD&V, toch jarenlang de partij van de zorg, verwachten op dat vlak?

'Eerst en vooral, dat is zo. Ik merk dat in de leefomgeving van mijn kinderen, zeker nu met corona. Zij stellen echt de vraag waar het met de samenleving naartoe gaat, ook op vlak van klimaat bijvoorbeeld. Het is vooral die eenzaamheid die nu de perspectieven van jongeren beïnvloedt.'

'Ik denk dat wij als christendemocraten een partij zijn die zich richt op thema's die misschien minder evident zijn maar zich ook op de laag van het materiële vestigen. Materiële welvaart en voldoende inkomen hebben is belangrijk, maar ook zingeving: wat doen wij hier, waarom leven wij

en wat is belangrijk? Dat zijn de thema's die ons heel nauw aan het hart liggen. En uit postelectoraal onderzoek hebben we ook gezien dat net die thema's, hoe raar het ook klinkt, de jongeren naar ons brengen.'

Veel jongeren hebben het gevoel dat ze een stukje van hun jeugd opofferen voor de oudere generaties in dit land. Nochtans wordt van bovenaf precies enkel gefocust op die feestende jongeren op de Oude Markt. Vindt u de beeldvorming van de jongeren in de coronacrisis terecht?

'Ik ben nu begin de vijftig en hoop nieuwjaar te kunnen vieren binnen twee maanden, maar gaat dat niet door, dan is dat zo. Voor zeventienjarigen uit het zesde middelbaar of studenten die nu aan hun eerste jaar universiteit beginnen, ligt dat helemaal anders. Dat zijn dingen die je maar *once in a lifetime* doet; enfin normaal gezien dan toch. (lacht) Ik wil maar zeggen: wat zij nu missen komt dus niet meer terug. Ik leef echt mee met jongeren die dat jaar in deze corona tijden moeten meemaken.'

'Ik hoop dat N-VA oppositie voert in de Federale Kamer, niet van regering tot regering'

'Op vlak van besmettingen zie ik bij mijn kinderen dat die de grens aftasten wat betreft aanwezigheid op kot, maar als ze thuiskomen en naar hun grootouders gaan zorgen ze wel dat er niks kan gebeuren. Ik denk dat ze voor zichzelf ook wel uitmaken wat verantwoordelijk is en wat niet.'

We hebben sinds kort op elk niveau in België een regering. Wordt het een moeilijke spagaat tussen Zweeds Vlaanderen en paarsgroen België?

'Ik moet wel zeggen dat de context anders is, omdat je op het federale niveau ook de Franse gemeenschap hebt die met een andere politieke realiteit zit.'

'Voor mij hoeft dit op zich geen probleem te zijn. Als je kijkt naar de organisatie van ons land: CD&V zit in Vlaanderen in 129 besturen, daar zitten we ook in coalities met andere partners. De ene keer met N-VA, de andere keer met Open VLD, SPA of Groen. Overall nemen we onze verantwoordelijkheid en komen we op voor onze standpunten.'

'Wat je natuurlijk wel hebt, wat ons als partij betreft, is dat de leidingen verschillend zitten en dat N-VA natuurlijk anders staat ten opzichte van het federaal niveau, waar ze nu in principe oppositie voeren. Ik hoop dat die rol gespeeld wordt door zij die moeten oppositie spelen, met name de N-VA-oppositieleden in de Federale Kamer, en dat dit niet gebeurt van regering tot regering.'

'Klimaat is absoluut een uitdaging die we niet te abstract moeten laten'

'Er was simpelweg geen mogelijkheid om federaal overeen te stemmen. We hebben dat lang geprobeerd omdat we dachten dat dat simpeler zou zijn, wat ook zo is. Stel dat we dat hadden kunnen doen, dan was het waarschijnlijk ook niet geaccordeerd met Wallonië, zoals de MR in de regering zat in vorige legislatuur op federaal maar niet op Waals niveau en de PS wel.'

Dat was in de vorige regering ook een beetje de problematiek van de MR, die in feite ook geen meerderheid van haar taalgroep vertegenwoordigde. Waarom pleitte de CD&V dan zolang voor de Vlaamse meerderheid?

'De MR was niet alleen afwezig in de Waalse regering, er was ook een absolute minderheid langs Waalse kant. Dat is toch geen goed model gebleken.'

'Het gaat wél moest je op een ander model gestoeld zijn, moest je zeggen: de meerderheid in Vlaanderen en de meerderheid bij de Frans-taligen vormen samen een regering. Dat is voor een stuk confederale logica, zoals het trouwens in Brussel gebeurt waar zowel Nederlands- als Franstaligen een meerderheid vormen en samen Brussel besturen.'

Ik hoor u verwijzen naar dat Brusselse model, is dat iets waarvoor de CD&V gaat pleiten bij een staats hervorming?

'Wij gaan pleiten voor een deblokkeringsmechanisme. Daarnet had u het over de moedeloosheid van jongeren, maar de moedeloosheid van de samenleving ontstaat toch ook als je in vijftien

maanden geen regering kunt vormen na verkiezingen. Dat kunnen we niet meer maken.'

'Hoe werkt het? Als er verkiezingen geweest zijn, laat je de grootste partij aan beide kanten van de taalgrens aan zet. Vinden die een meerderheid binnen de zes maanden die een begroting en een ploeg kan opzetten, perfect! Is dat niet mogelijk krijgen de Nederlands- en de Franstalige partijen de kans een meerderheid te vormen en binnen de maand een begroting op tafel te leggen. Lukt dat niet, dan zijn het hervormingen.'

'België is een historische constructie die voor mijn part ook anders had gekund'

'Dat mechanisme is al voor een stukje aanwezig in Vlaanderen, waar de grootste partij eerst aan zet komt. Op federaal niveau ontbreekt zo iets. Waarmee ik overigens niet wil verwijzen naar de koning, die heeft zijn uiterste best gedaan.'

De heterogeniteit blijft intussen wel een feit. Hoe plant CD&V een coherent klimaatbeleid uit te werken vanuit twee regeringen die daarover duidelijk verschillende standpunten hebben?

'Klimaat is absoluut een uitdaging die we niet te abstract moeten laten, maar heel concreet moeten vertalen naar wat de mensen kunnen doen. We mogen geen paniek veroorzaken en moeten vooral kansen creëren zodat mensen er iets aan kunnen en willen doen. Europa heeft met de *Green Deal* de richting aangegeven die wij nu moeten vertalen, wat we ook zullen doen. Dat staat ook heel duidelijk in het regeerakkoord.'

'Vlaanderen is daar vorig jaar al een beetje mee begonnen. Maar ze mogen wat mij betreft nog ambitieuzer zijn. We willen de klimaatcrisis te lijf gaan op een manier dat het haalbaar moet blijven voor de mens en de economie, maar het zal wel moeten gebeuren.'

Tot slot: ziet u uzelf als Vlaming, Belg of Europeaan?

'Eén van mijn belangrijkste stellingen is dat je een mens niet mag herleiden tot één aspect. Niemand is te herleiden tot het feit dat die een man of vrouw is of zich daar misschien ergens tussen bevindt. Iedereen heeft vele aspecten, identiteit is ook zo, we hebben een zekere gelaagdheid. Ik ben burgemeester van Damme, ik ben ook Vlaming – uiteraard! – omdat het mijn taal en cultuurgemeenschap is, ik ben ook Belg omdat het mijn nationaliteit is en ik ben ook Europeaan.'

Is België niet meer dan een nationaliteit voor u?

'België is een historische constructie die voor mijn part ook anders had gekund. In alle eerlijkheid, de Lage Landen had mij ook wel kunnen boeien als constructie. Daar hebben we toch ook veel gemeen.' ☺

'Ik mis intimiteit en ben eenzaam'

De pandemie zorgt voor obstakels binnen het liefdes- en seksleven van studenten. Uit een enquête blijkt dat het niet gemakkelijk is, single of in een relatie. Gevoelens van eenzaamheid steken de kop op.

door [Alon Nudler](#), [Hannah Van Canegem](#) en [Emma Desmet](#)

Spontane ontmoetingen in de fakbar, Tinder-dates, *onenightstands*: ze lijken een ver verleden. Toch is intimiteit belangrijk voor studenten, vertelt Daisy Mechelmans, onderzoeker in de seksuele psychologie aan de KU Leuven: 'Wanneer je knuffelt, komen er stoffen vrij zoals oxytocine en serotonine. Dat zijn neurotransmitters: die geven gevoelens van geluk, van een soort intimiteit en geborgenheid. Zonder knuffels en seks komen die transmitters niet vrij.'

'Een eerste date zonder al te veel verplichtingen gaat niet'

[Anoniem](#)

Ten tijde van knuffelcontacten is het heel moeilijk, en eigenlijk gewoonweg niet toegestaan, om buiten datingsites nieuwe mensen te leren kennen en ontmoeten. De coronacrisis dwingt ons terug te plooiën op mensen uit onze omgeving.

Uit een anonieme enquête die *Veto* afnam bij meer dan vierhonderd studenten lijkt het enorm slecht gesteld te zijn met het dating- en liefdesleven van jongeren. 88% van de singles duidt aan dat vormen van intimiteit te missen. 'We zitten binnenkort met een enorme pandemie in de mentale gezondheid. Daar moeten we enorm veel op inzetten – zeker bij singles', vertelt Mechelmans.

Verschillende getuigenissen uit de enquête waren niet rooskleurig, integendeel: meerdere studenten gaven aan zich eenzaam te voelen en zijn bang dat ze cruciale tijd verliezen om de markt te verkennen of om echte liefde te vinden. Niet enkel seks wordt gemist, ook tijd met en knuffels van vrienden, zo blijkt. 'Ik mis intimiteit en ben eenzaam' is een getuigenis die meermaals terug komt.

Weg datingleven?

Op de vraag hoe sterk de coronacrisis het datingleven van vrijgezellen beïnvloedt, luidt het steevast 'heel erg'. Kortom, sommige studenten die nu single zijn, hebben het gevoel dat iemand spontaan leren kennen moeilijker is. Bovendien kan het dat de drempel om met iemand af te spreken in het echt voor sommigen groter is geworden. 'Nieuwe mensen leren kennen is zo goed als onmogelijk, tenzij je iemand ontmoet in de supermarkt', klinkt het.

'Ik heb het gevoel dat je kansen verliest om mensen te leren kennen en potentiële partners te ontmoeten'

[Anoniem](#)

© Anastasia Arnhold

Een virtuele date is voor sommigen ook niet bepaald je van het. 'Ik leer graag iemand kennen door samen activiteiten te doen. Nu moet iedereen binnen blijven en gaat dat niet.' Iemand vertelt dat het laagdrempelige van een eerste date verminderd is: 'Het is moeilijk om informeel af te spreken. Je vraagt al heel veel van die persoon, lijkt het wel, dus een eerste date zonder al te veel verplichtingen gaat niet.'

Ook de schrik om besmet te worden of zelf iemand te besmetten, speelt mee. 'Ik kan het bij mezelf niet verantwoorden dat mijn nood aan hartstocht het algemeen belang overstijgt', vat iemand samen. 'Je weet niet in hoeverre de andere persoon zich aan de regels houdt, dus spreek ik liever niet af met een vreemde.'

Voor altijd alleen?

Nu het sociale leven aan banden wordt gelegd, vrezen sommige studenten hun zielsverwant mis te lopen: 'Ik heb het gevoel dat je kansen verliest om mensen te leren kennen en potentiële partners te ontmoeten.' Enkele studenten die hierover al onzeker waren, hebben het er nu extra moeilijk mee. 'Ik ben soms bang dat, omdat ik voor de coronacrisis al geen groot datingleven had, het nu nóg moeilijker is om iemand te leren kennen.'

De respons toont aan dat het gevoel van eenzaamheid groot is. Dat kan de drang een vast persoon te willen vinden om intiem mee te zijn, versterken. Wanneer die behoefte niet wordt vervuld (omdat bijvoorbeeld *Tinder* niet je ding is), treedt

bij sommige respondenten uitzichtloosheid op die dat gevoel van eenzaamheid veroorzaakt. 'Het maakt mij moedelozer', vertelt iemand. 'Ik heb geen vooruitzicht om iemand te vinden nu.'

Wie daarentegen een relatie had, kwam vaak in een stroomversnelling terecht. Reacties uit de enquête tonen aan dat veel koppels beslisten samen te gaan wonen omwille van de omstandigheden.

'Specifieke neurotransmitters komen pas vrij tijdens het knuffelen met iemand die we écht graag zien'

[Daisy Mechelmans, seksuologe](#)

Dat zorgt voor meer tijd samen, wat enerzijds als positief ervaren wordt door sommige koppels. 'De kleine frustraties die we opbouwen zijn makkelijker uit te praten omdat we er ook effectief de tijd voor kunnen nemen en niet over de telefoon of via sms verwijten naar elkaar gooien', getuigt een koppel. Maar niet iedereen kijkt hier zo rooskleurig naar: 'Irritaties en kleine ruzies wegen sneller en harder door omdat je er niet veel leuk tegenover kan zetten.'

© Anastasia Arnhold

Verschillende koppels die niet de mogelijkheid hebben om samen hun lockdown door te brengen, lieten weten het hier enorm zwaar mee te hebben. Iemand die door de vorige lockdown een relatie op de klippen zag lopen, zegt 'moeite te hebben dit achter zich te laten, aangezien de wereld momenteel wel stil lijkt te staan en de focus dezer dagen maar moeilijk te verleggen valt.'

Seksuologisch perspectief

Kan een knuffel op een niet-romantische manier ook volstaan, met ouders of vrienden bijvoorbeeld? 'Er bestaan verschillende soorten affectie. Wanneer je in de romantische context gaat knuffelen, komen er andere stoffen vrij. Dus een knuffel gaat altijd fijn aanvoelen,' vertelt Mechelmans, 'maar die echt specifieke intimiteit-neurotransmitters komen pas vrij tijdens het knuffelen met iemand die we écht graag zien en waarmee we in een gezonde relatie zijn.'

'Singles hebben in het algemeen minder seksuele ontmoetingen dan vroeger'

[Daisy Mechelmans, seksuologe](#)

Veel van ons sociaal leven speelt zich noodgedwongen online af en vormen van intimiteit kunnen ook daar plaatsvinden: 'Als we het niet hebben over seksualiteit maar specifiek over gewone intimiteit, vrees ik dat we opnieuw terug moeten gaan naar skypen met de mensen die we liefhebben. Een gesprekje van tien minuten met iemand die we graag zien, dat gaat altijd opnieuw bepaalde dingen activeren.'

Uit antwoorden op de bevraging bleek dat studenten zich zorgen maken dat ze cruciale tijd van hun seks- en liefdesleven mislopen. Maar een langdurige negatieve impact op de ontwikkeling zou dit niet hebben: 'Het kan geen kwaad of je zestien dan wel dertig bent bij je eerste seksuele ervaring', klinkt het vanuit seksuologisch perspectief.

Hoeveel intimiteit studenten nodig hebben, hangt af van persoon tot persoon. Singles hebben momenteel minder seks, maar dat is een trend die al meerdere jaren bestaat, vertelt Mechelmans: 'Als je de laatste decennia terugkijkt naar de gemiddelden tussen achttien en vierentwintig jaar, dan hebben singles minder seksuele ontmoetingen dan vroeger. Dus dat hangt niet alleen samen met de huidige pandemie: het gaat ook over een generatie die anders omgaat met haar seksualiteit dan de vorige.'

De hoop op een match

Door de beperkingen worden heel wat manieren van daten onmogelijk. In tijden van swipen en datingapps kunnen dergelijke platformen soelaas bieden. Behalve het populaire *Tinder* bestaat er nog een veel bredere markt aan apps, zoals *Bumble*, *Hinge*, *Grindr*, *HER* of zelfs de nieuwe *Facebook Dating*. Uit de enquête blijkt dat het aantal succesverhalen via deze weg relatief hoog ligt.

Van de ongeveer 430 respondenten is bijna 10% sinds het begin van de coronacrisis een nieuwe relatie aangegaan, waarvan de helft via een datingapp. Maar niet iedereen houdt van die vorm van daten: 30% van de singles heeft geen datingprofiel, 22% zegt pas sinds de coronacrisis er eentje te hebben aangemaakt.

De enquête toont geen spectaculaire stijging in het aantal mensen dat sinds het begin van de coronacrisis een profiel op een datingapp aanmaakte. Bij wie wel al een profiel had en ook enkele keren per academiejaar op fysieke date ging, is dat aantal ontmoetingen als gevolg van de pandemie sterk gedaald.☹

Hoger onderwijs heroverweegt maatschappelijke rol na moord op leerkracht Paty

Op 16 oktober werd geschiedenisleerkracht Samuel Paty op klaarlichte dag onthoofd. Zijn dood doet de vraag rijzen in hoeverre het hoger onderwijs de waarden van de Franse Republiek moet belichamen.

door [Emiel Roothoof](#)t

Een maand geleden, op 16 oktober, lag Samuel Paty levenloos op de stoepstenen van een straat in de Parijse voorstad Conflans-Sainte-Honorine. Tien dagen ervoor had Paty nog een les over vrije meningsuiting gegeven. Hij wist dat zijn laatste onderdeel enkelen van zijn leerlingen zou choqueren, dus gaf hij hun de kans de klas te verlaten. Iedereen bleef zitten.

Die avond zag een vader op de gsm van zijn dochter dat Paty cartoons van de profeet Mohammed had getoond. Hij diende meteen klacht in en deelde de beelden op sociale media. Paty's doel? Van zijn studenten 'republikeinen maken'. Een missie die nu dodelijk is gebleken.

'De Sorbonne geldt als vaandeldrager van de Verlichting'

[Hans Cools](#), professor Geschiedenis KU Leuven

Een 'vijand van de Republiek'. Dat was de enige titel die de dader volgens president Emmanuel Macron verdiende. Abdoullakh Abouyedovich Anzorov, een geradicaliseerde achttienjarige uit Tsjetsjenië, had de republikeinse waarden aangevallen. Samuel Paty aan de andere kant, was een held van de Verlichting. Hiervoor kreeg hij op 21 oktober de *Légion d'Honneur*, de grootst mogelijke erkenning voor een Fransman.

Die ceremonie ging door op de binnenkoer van de aloude Université de la Sorbonne. Ginds noemde Macron Paty in een speech 'het gezicht van de Republiek'. Volgens het staatshoofd was hij vermoord 'omdat hij de Republiek belichaamde'. Het werd snel duidelijk dat de akelige dood van Paty een breder debat had ontketend, waarbij een oer-republikeins ideaal centraal kwam te staan: de vrijheid van meningsuiting. En ook het hoger onderwijs zit er verveeld mee.

Sorbonne of Pantheon?

In de Facebookgroep *'Étudiant Sorbonne Université/Faculté des Lettres'* was het chaos. De studenten van de prestigieuze universiteit in de Quartier Latin hadden net een mail gekregen dat ze de volgende dag de universiteit niet zouden kunnen betreden. Hun lessen werden voor twee dagen opgeschort. De reden was deze keer niet van sanitaire aard maar een staatszaak: de vermoorde leerkracht Samuel Paty zou er postuum de *Légion d'Honneur* krijgen van president Macron. Hoewel de meesten zich zorgen maakten over lessen en bibliotheekboetes, werd er ook de vraag geopperd: waarom hier?

'In het onderwijs heeft men gemerkt dat hier een symbolische grens is overschreden'

[Koen Lemmens](#), professor Mensenrechten KU Leuven

'De Sorbonne geldt als vaandeldrager van de Verlichting', meent Hans Cools, professor Franse geschiedenis aan de KU Leuven. Het is dus niet zomaar dat de Sorbonne voor twee dagen een verlengde van het Élysée werd: 'Ik denk dat het Franse staatsapparaat de Sorbonne doelbewust als decor heeft gekozen om haar eigen boodschap te verspreiden. De encensering, waar Macron een meester in is, was perfect en straalde de waarden van de republiek uit.'

Als oudste universiteit van Frankrijk was de Sorbonne een logische keuze. Het hoger onderwijs wordt vaak gelijkgesteld met humanistisch-liberale waarden als rationaliteit en vrijheid van meningsuiting. Toch moeten daar volgens Cools kanttekeningen bij worden geplaatst: 'In de achttiende eeuw was de Sorbonne een conser-

vatieve universiteit. Een krachtig symbool dus, maar geen historische realiteit.'

Men had ook kunnen kiezen voor een andere, meer neutrale plaats, zoals het Élysée of het Pantheon. 'Er kunnen zeker vraagtekens bij worden geplaatst', stelt Cools. Op die manier wordt het onderwijs vereenzelvigd met de Republiek, waarmee het al snel in politiek vaarwater kan terechtkomen.

L'état, c'est l'éducation

De vrijheid van meningsuiting is zowel voor de Republiek als voor het onderwijs fundamenteel, maar de precieze reikwijdte blijft voer voor discussie. 'Het gevaar is nu dat de overheid ook extra actief gaat worden in het verdedigen van de vrije meningsuiting en dan zien we dat men wenst op te treden tegen denkwijzen die men problematisch vindt', klinkt het bij Koen Lemmens, professor mensenrechten aan de KU Leuven. En als het onderwijs zich hierin laat meesleuren, zou dat de legitimiteit van het onderwijs wel eens kunnen schaden.

'Het concept laïcité is slecht toegesneden op de veelvormige samenleving die we zijn geworden'

[Hans Cools](#), professor Geschiedenis KU Leuven

Niettemin heerst er bij het onderwijspersoneel verontwaardiging. 'Heel veel mensen in het onderwijs hebben gemerkt dat hier een symbolische grens is overschreden', vertelt Lemmens. Volgens Cools denken docenten nu ook meer na over wat precies de waarden van de Republiek zijn.

Het is niet duidelijk of de vraag van de staat, van Paty's familie of van de Sorbonne zelf kwam.

Op vragen over het beslissingsproces wenste de Sorbonne niet te reageren.

In België heeft de moord een rimpeling in de rectorvertrekken veroorzaakt. Een open brief in *De Tijd* werd ondertekend door de rectoren van de vijf Nederlandstalige universiteiten. In een pleidooi voor 'een kostbaar voorrecht', riepen ze de overheden op 'de vrijheid van meningsuiting met alle middelen te beschermen en bevorderen'.

Kort na de dood van Paty kreeg de meerderheid van de Franse studenten een e-mail, waarin menig rector opriep tot solidariteit, maar waarin ook de humanistische en republikeinse waarden veelvuldig werden vernoemd.

God is dood

Een ander ideaal waar Frankrijk prat op gaat, is *laïcité*, een begrip dat eigenlijk niet te vertalen is, maar neerkomt op een religieuze neutraliteit in het publieke domein. Hoewel vele Fransen trots zijn op hun seculiere staat, is het debat hierover nooit gaan liggen. Zo was er in de zomer van 2016 nog een debacle rond het 'boerkinverbod', toen een gesluisde strandganger in Nice bevoelen werd het strand te verlaten. Het islamitische zwempak 'respecteerde de morele normen en het secularisme' niet.

'Het verbannen van religie uit het publieke domein kan zomaar in conflict komen met de godsdienstvrijheid'

[Dick Houtman](#), professor Godsdienstsociologie KU Leuven

Critici menen dat een hardvochtig verdedigen van religieuze neutraliteit in een multiculturele samenleving als het moderne Frankrijk aanleiding kan geven tot marginalisering en zelfs xenofobie. 'Het concept *laïcité* is slecht toegesneden op de veelvormige samenleving die we zijn geworden', meent historicus Cools. 'Je bestrijdt een 21ste-eeuwse vijand, religieus extremisme, met wapens uit de negentiende eeuw.'

In de optiek van de Franse geest maakt *laïcité* debat mogelijk, net omdat vertrokken wordt vanuit een neutrale context. Maar Dick Houtman, godsdienstsocioloog aan de KU Leuven, maakt zich zorgen over de implicaties voor andere mensenrechten: 'In Frankrijk proberen sommigen religie te verbannen uit het publieke domein, maar dat kan zomaar in conflict komen met de godsdienstvrijheid.'

De rol van het (hoger) onderwijs als vertegenwoordiger van deze normen en waarden is moeilijk af te bakenen. De ene vindt dat een school in de eerste plaats politiek en religieus neutraal moet zijn. Maar is het verbieden van religieuze

© Justine Lambrechts

Il fait noir au pays des Lumières

symbolen wel zo neutraal? De andere meent dan weer dat het onderwijs wel degelijk een maatschappelijke rol te spelen heeft, als vertegenwoordiger van de liberale waarden. Ook hier: is de aula dan verboden gebied voor (nog) niet verlichte geesten?

'Uiteraard moet het hoger onderwijs rechtstaan'

[Koen Lemmens](#), professor mensenrechten KU Leuven

Rond de hommage op de Sorbonne kunnen veel vragen gesteld worden, en dat gebeurt ook. Of het onderwijs op deze moord moet reageren, daarover is jurist Hans Lemmens duidelijk: 'Hier wordt het onderwijs in zijn essentiële functie bedreigd. Als een docent niet langer kan doen wat

hij denkt dat pedagogisch verantwoord is, dan is dat het einde van het denken. Net zoals studenten het recht hebben om fouten te maken, hebben leerkrachten dat recht ook. Dus ja, uiteraard moet het hoger onderwijs rechtstaan.'

Angst

De aanslag doet professoren niet alleen hun maatschappelijke rol, maar ook hun lesinhoud heroverwegen. Er heerst angst, horen we bij Lemmens. Die is er al sinds de aanslag op *Charlie Hebdo* en keert soms om in zelfcensuur. 'Collega's zeggen mij: "We zijn voorzichtiger geworden. We geven anders les dan dat we dat vijftien jaar geleden deden." Dat is nu iets waarover nagedacht wordt.'⁹

Radboud Universiteit niet langer 'katholiek' na conflict bisschoppen

Radboud Universiteit, de op een na laatste katholieke universiteit van Nederland, mag zich niet langer katholiek noemen. Een gevolg van een ordinaire machtsstrijd met de Nederlandse bisschoppen.

door [Daan Delespaul](#)

Een 'schisma', 'excommunicatie' of een 'interdict'? Wat er concreet gebeurd is tussen de Radboud Universiteit en de Nederlandse Bisschoppenconferentie is niet meteen in één woord samen te vatten. Wat wel duidelijk is, is dat de Nijmeegse universiteit niet langer het predicaat 'Katholiek' mag dragen na een aanslepende machtsstrijd met de Nederlandse katholieke Kerk.

Radboud lag al langer op ramkoers met de clerus. De universiteit, in 1923 gesticht als de Rooms-Katholieke Universiteit Nijmegen, was het kroonjuweel van de katholieke emancipatie in het calvinistische Nederland. Om dat juweel te beschermen, hielden de Nederlandse bisschoppen decennialang een stevige vinger in de pap.

'Het is van belang dat een bestuurder van een katholieke universiteit zelf actief het geloof belijdt'

[Anna Kruse](#), woordvoerder Rooms-Katholiek kerkgenootschap Nederland

Dat was in ieder geval steeds minder naar de zin van de universiteit zelf, die al snel meeging met maatschappelijke trends van ontkerkelijking. In 2004 viel het woord 'katholiek' al uit de naam van de instelling. De nieuwe Radboud Universiteit werd vernoemd naar de heilige Radboud, een tiende-eeuwse bisschop wiens naam in het buitenland niet uit te spreken was.

De leer van de Kerk

Achter de schermen hield de clerus evenwel de touwtjes strak in de handen. Als vanouds behielden de bisschoppen immers het voorrecht bestuurders voor de universiteit en het bijhorende ziekenhuis te benoemen. De Bisschoppenconferentie maakte van die bevoegdheid een erezaak en weigerde iedere bestuurder die 'de leer van de Kerk' niet onderschreef. Een jaar geleden werd om die reden een bestuurder die niet voor de Kerk getrouwd was, geweigerd.

Het leidde tot zulke excessen dat de Radboud Universiteit geen bestuurders meer benoemd kreeg. Momenteel voeren drie bestuurders een noodgedwongen derde termijn uit, bij gebrek aan opvolging. Nadat een rechtbank de bisschoppelijke volharding op de vingers tikte, weigerde de clerus te buigen. Met een droge persmededeling maakte de Katholieke Kerk een einde aan een niet geen honderdjarig huwelijk: de Radboud Universiteit mocht zich niet langer katholiek noemen.

In een antwoord aan *Veto* verduidelijkt de Bisschoppenconferentie haar standpunt: 'Wanneer een universiteit door katholieke bestuurders wordt geleid, zal het beleid van de universiteit worden gekenmerkt door een herkenbare katholieke identiteit. Van belang hierbij is ook dat een bestuurder van een katholieke universiteit zelf actief het geloof belijdt en zijn of haar leven vormgeeft volgens de leer van de Rooms-Katholieke Kerk.'

© Anne-leen Declercq

Volgens de Bisschoppenconferentie moeten bestuurders van een katholieke universiteit 'de katholieke identiteit van de universiteit bewaken en bevorderen.' Dat heeft ook een invloed op de praktijken van het aan de universiteit verbonden ziekenhuis RadboudUMC: 'We verwachten dat een bestuur het belang onderstreept en verdedigt van handelen volgens ethische waarden zoals de beschermwaardigheid van het menselijk leven.'

Steen des aanstoots

Critici beweren dan ook dat de intrekking van het predicaat niet enkel het gevolg is van het conflict rond de bestuurders. Een optelsom van discussies rond euthanasie, abortus, ivf en vooral het nieuwe transgendercentrum in het ziekenhuis verziekten de relaties al langer: 'Dat transgendercentrum was voor de Nederlandse bisschoppen de laatste steen des aanstoots', getuigde Wim van der Meeren, een nieuwe bestuurder bij de toezichtsraad, in de lokale pers. 'De bisschoppen hadden gehoopt het transgendercentrum te kunnen tegenhouden via ons.'

'Het transgendercentrum was voor de Nederlandse bisschoppen de laatste steen des aanstoots'

[Wim van der Meeren](#), bestuurder Radboud Universiteit

Na het geloofsverlies van de Radboud Universiteit blijft Tilburg University de enige Nederlandse universiteit die het woord katholiek in haar naam mag dragen. Ook de KU Leuven beschikt nog over dat predicaat. De vier Vlaamse bisschoppen die nog in haar inrichtende overheid zetelen beschikken wel enkel over een raadgevende stem.⊘

Studenten gedood in Nigeria tijdens protesten tegen politiegeweld

Vorige maand protesteerden tienduizenden studenten in Nigeria tegen politiegeweld. Hun verzet werd beantwoord met kogels.

door [Emiel Roothoof](#)

Lagos was bijna onherkenbaar, haar straten leger dan ooit. De steeds uitdijende metropool der bedrijvigheid, waar diplomaten en fruitboeren elkaar kruisten op de bazaar, was in winterslaap, gebukt onder een dodelijk virus. Het was 20 oktober. De strengste maatregelen waren voorbij, maar de stad leek nog niet gerecupereerd te zijn.

Uit het stadscentrum kwam die dag meer geluid dan normaal. Tienduizenden studenten waren samengekomen om te protesteren. Borden met 'End SARS' werden hoog de lucht in gestoken. Geen verzet tegen SARS-CoV-2 hier, maar tegen een andere en even hardnekkige plaag: de Special Anti-Robbery Squad, de meest beruchte eenheid van de politie. De meesten van hen hadden op sociale media een filmpje zien passeren van een jongeman die werd vermoord door de politie.

De volgende morgen hadden tientallen gezinnen een kind minder

Het werd stilaan donker. De meerderheid trok, met bord onder de schouder, terug huiswaarts. Alleen een harde kern boze studenten bleef over. De sfeer werd grimmiger. Enkele ogenblikken later was het geluid van trommels vervuld voor het zoemen van kogels. De volgende morgen hadden tientallen gezinnen een kind minder.

De moordzuchtige politie-eenheid

SARS werd in 1984 opgericht als antwoord op een golf van ontvoeringen en roofmoorden. De laatste jaren heeft de politie-eenheid de touwtjes stevig in handen en is het gaan functioneren als een paramilitaire macht in Nigeria, waar de struisvogelpolitiek van de 77-jarige president Muhammadu Buhari en de aanwezigheid van terreurgroep Boko Haram ruimte laten voor buitensporig repressief geweld.

Uit een rapport van Amnesty International blijkt dat er onder SARS tussen januari 2017 en mei 2020 meer dan tachtig gevallen van marteling en onwettige executies hebben plaatsgevonden. De slachtoffers zijn veelal jonge mannen uit minder gegoede milieus.

'Ondanks Nigeria's terugkeer naar de democratie in 1999, functioneren het leger en de politie op dezelfde manier als in de periode dat Nigeria nog een militaire dictatuur was, in die zin dat ze niet

verantwoordelijk worden gesteld door politici en hun eigen procedures', meent Matthew Page, Nigeria-expert bij denktank Chatham House en voormalig adviseur voor de Amerikaanse regering.

'Het gewone volk is nog niet aan protest toe, omdat het daar geen tijd voor heeft'

[Peter Verlinden](#), Afrika-expert KU Leuven

De aanleiding tot de protesten is een filmpje, wijd gedeeld op sociale media, waarop te zien is hoe een onschuldige man door een SARS-agent wordt vermoord. Op 12 oktober, na enkele vredevolle protesten, kondigde president Buhari aan dat SARS ontbonden zou worden. Maar toen bleek dat het korps heringedeeld zou worden bij andere eenheden, zette men de protesten voort en verspreidde de beweging zich naar alle grote steden in het zuiden van het land.

Een groeiende middenklasse

Nigeria is als olie-exporterend land een van de meest welvarende landen van het Afrikaanse continent. Samen met de uitbouw van het onderwijs, heeft dat de middenklasse toegestaan zich uit te breiden. 'Die middenklasse is goed opgeleid en heeft wel enige middelen, en op die manier komt

er ruimte vrij voor politiek protest', stelt Peter Verlinden, Afrika-expert en professor aan de KU Leuven.

Verlinden ziet tijd als een belangrijke verklaring voor het feit dat vooral jongeren de straten in trekken: 'Het gewone volk is daar nog niet aan toe, omdat het geen tijd heeft zich daarmee bezig te houden.'

Hoewel politiegeweld de directe aanleiding was, klonk de vraag naar democratisering ook steeds luider, iets wat we vaak zien bij protesten op het continent. 'Heel snel draaiden de protesten ook rond een veel dieper liggende ontevredenheid die Nigerianen voelen tegenover de staat en elites', zegt Page. De slechte olieprijs in het begin van het jaar en de penibele economische situatie na de uitbraak van het coronavirus, hebben het land ook zeker geen goed gedaan.

De uitbreiding van het onderwijs heeft stilaan zijn democratiserend effect. 'Er is meer politieke bewustwording. Jongeren weten nu veel beter wat hun rechten zijn en wat de staat voor hen zou moeten doen', aldus Page.

Een geëmancipeerde middenklasse is natuurlijk niet genoeg voor verandering. Nu de Nigeriaanse regering denkt aan meer regulatie rond sociale media, vrezen experts dat ook deze protesten niet de aanleiding tot een West-Afrikaanse Lente zullen zijn. 'Als dit een betrachting is van mensen om hun eigen lot te bepalen, dan vrees ik dat we over heel Sub-Sahara-Afrika ver van huis zijn', meent Verlinden.⊘

© Ayanfe Olarinde

'Een mondmasker dragen zou verplicht zijn, maar niemand doet het'

Een vierde van de studenten is eenzaam en een minderheid maakt onderling corona-afspraken. 40% van de studenten volgt kotregels KU Leuven weinig tot nooit.

door [Thomas Maes](#) en [Marie Coppens](#)

Zijn studentenkoten dé coronabroeihaarden? Met deze onderliggende vraag werd een enquête opgezet door *Veto* over het kotleven in tijden van corona. 722 studenten namen deel. De inzendingen kwamen binnen tussen 24 oktober en 1 november, net voordat de tweede lockdown van start ging.

'Ik voel mij niet veilig op kot, maar naar mij wordt er niet geluisterd'

[Anonieme respondent](#)

Van de ondervraagden zit 70% op een kot met gemeenschappelijke keuken en sanitair, 18% op een kot met privé sanitair en een eigen keukentje en 7% heeft keuken dan wel sanitair gemeenschappelijk. De overige respondenten vallen binnen geen van de voorgenoemde categorieën.

Minder contact, meer spanningen

Wat betreft het sociaal contact op kot in tijden van corona, zijn de reacties verschillend. Enerzijds heeft 59,6% van de deelnemende studenten minder of veel minder sociaal contact met kotgenoten in de huidige anderhalvemetersamenleving. Anderzijds verklaart 18,4% van de studenten dat hun kotleven socialer is geworden. Een kleine 3,9% van hen argumenteert dat ze door corona zelfs zeer close geworden zijn op kot. De resterende 19,7% ziet geen verandering in sociaal contact op kot door corona.

Daarnaast is een vijfde van de deelnemende studenten bang tot zeer bang om corona op kot op te lopen. 'Ik voel mij hier niet veilig op kot en kan er niets aan doen, want naar mij wordt er niet geluisterd', klinkt een van de inzendingen. Bovendien voelt 18,3% zich niet of zelfs helemaal niet comfortabel bij de omgang met corona op kot. 'Door corona kunnen we minder doen met onze vrienden, waardoor we alternatieven zoeken bij kotgenoten. We zijn met een stuk of twin-

tig en gaan dan samen in de keuken zitten zonder mondmasker. Daar voel ik mij niet comfortabel bij.'

Bij meer dan een vierde leidde corona al tot spanningen op kot. Wat in het oog springt, is dat er door de regels ook afzonderlijke groepen ontstaan. 'Er lijkt een afstand te ontstaan tussen de mensen die zich graag aan de regels houden en de mensen die dat niet willen doen', merkt een student op. 'Corona zorgt voor meer *bonding* met sommigen, minder met anderen' en 'mensen buiten je "keukenshift" ken je nu minder goed', schrijven andere studenten ook.

Iets meer dan de helft heeft geen onderlinge afspraken gemaakt over corona

Overigens is de kennismaking met nieuwe kotgenoten bij velen in het water gevallen: 'Dit *suckt*. We mogen niet eens een kotactiviteit doen om elkaar te leren kennen', schrijft een student. Ook jaarlijkse activiteiten kunnen door de huidige situatie niet doorgaan: 'Er werd vorig jaar veel meer gedaan met het kot: weekend Ardennen, skireis, twee externe en twee interne kotcantussen, samen uitgaan. Dit gaat helaas allemaal niet meer.'

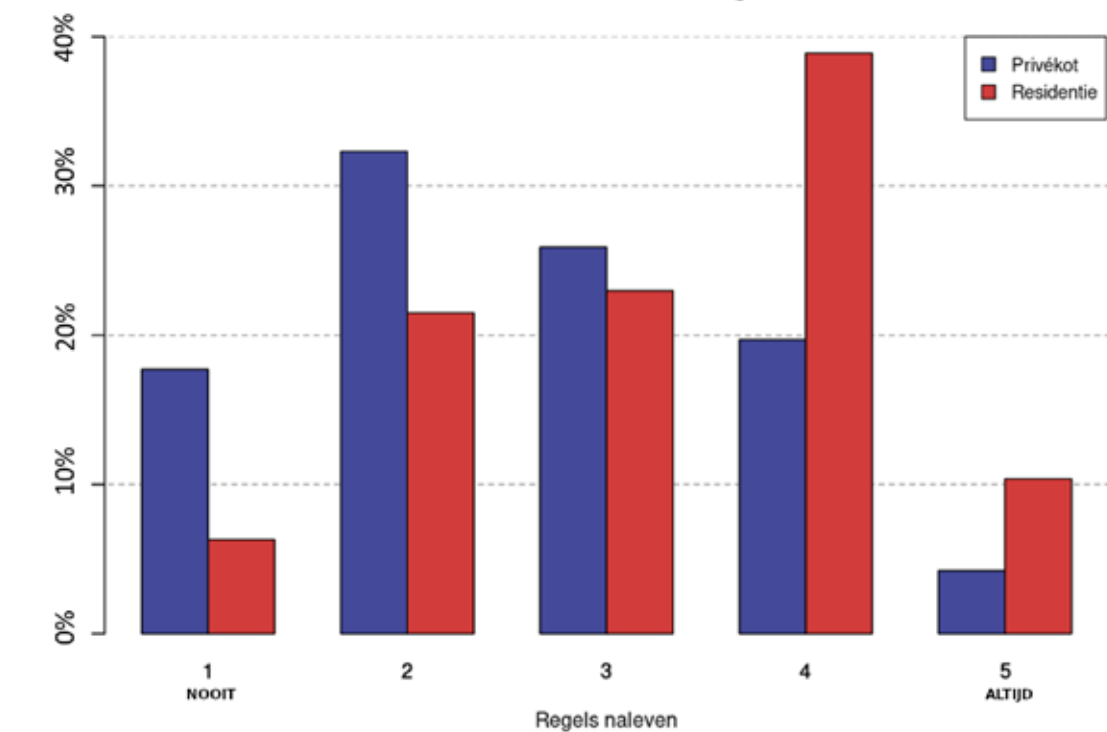
'Alles is heel onzeker en eenzaam'

Naast het sociaal contact op kot peilden we ook naar eenzaamheid. Uit de enquête blijkt dat één op vier studenten zich vaak tot zeer vaak eenzaam voelt op kot. 'Alles is heel onzeker en eenzaam', 'ik zit letterlijk alleen', en 'de eenzaamheid weegt enorm zwaar, zeker als je dan in zo'n kleine ruimte verblijft'; Slechts enkele anonieme getuigenissen van studenten die deelnamen aan de enquête.

Toch is dat niet voor iedereen zo. 48,2% van de deelnemers stelt nooit of bijna nooit eenzaam op kot te zijn. Daarnaast koos 24,7% voor de derde optie die het midden aangeeft tussen 'nooit'

Aantal koten op totaal aantal koten van zelfde soort

Verband tussen soort kot en de regels naleven

© Michiel Jonckheere

en 'zeer vaak'. 'Het is fijn dat iedereen de regels volgt, hierdoor voelt iedereen zich wat veiliger en kunnen we nog iets tegen elkaar zeggen en samen lachen, wat de eenzaamheid wat terugdringt', klinkt het bij een student.

Residentie vs. privékot

De enquête polste ook naar de corona-afspraken. Uit de resultaten blijkt dat meer dan 40% de regels van de KU Leuven rond corona op kot nooit of weinig volgt. Daarbij valt duidelijk een verschil op tussen residenties en koten verhuurd in de privé-sector: zowat de helft van studenten met een privé kot zegt die regels nooit of weinig op te volgen, terwijl bij residenties het tegenovergestelde geldt: de helft volgt de regels veel of altijd.

Dat is ook niet altijd even eenvoudig. 'Op een klein kot is het onmogelijk om met zes alle maatregelen op te volgen', getuigt een enkeling. 'Wij leven met zeventien en hebben één keuken. Werken in shifts is vrij onmogelijk', vertelt een ander.

Bovendien heeft iets meer dan de helft geen onderlinge afspraken gemaakt over corona, terwijl dat bij 46% wel het geval is. Opnieuw is er een opvallend verschil tussen residenties en koten verhuurd in de privé-sector: in

residenties sprak men meer dan zes op tien keer wel onderling regels af, voor privé koten geldt het omgekeerde.

Van 'kotbubbel' tot strikt de regels volgen

Welke afspraken gemaakt werden, verschilt sterk. Aan het ene uiterste volgen velen de opgelegde regels van de KU Leuven. In het andere uiterste bepaalde een kleinere groep om een 'kotbubbel' te vormen en niet mee te doen aan mondmaskers in eigen huis, maar daarbuiten dan wel contacten te limiteren. Velen spraken iets daartussen af. Het aantal mensen beperken in gemeenschappelijke ruimtes of het terugbrengen van het aantal 'externen' op kot, zijn enkele afspraken die veel studenten vermeldden.

'Een mondmasker zou verplicht zijn, maar niemand doet het', klinkt het bij de een. 'We doen niet mee aan belachelijke regels, gebruik gewoon je verstand', luidt dan weer een andere getuigenis. Die uitspraken zijn niet te veralgemenen. Toch blijkt afspraken volgen gemakkelijker gezegd dan gedaan. Zo geeft slechts een vierde van de respondenten aan dat alle kotgenoten de afspraken volgen; meer dan de helft heeft kotgenoten die de afspraken minder goed naleven.

© Cath Hermans

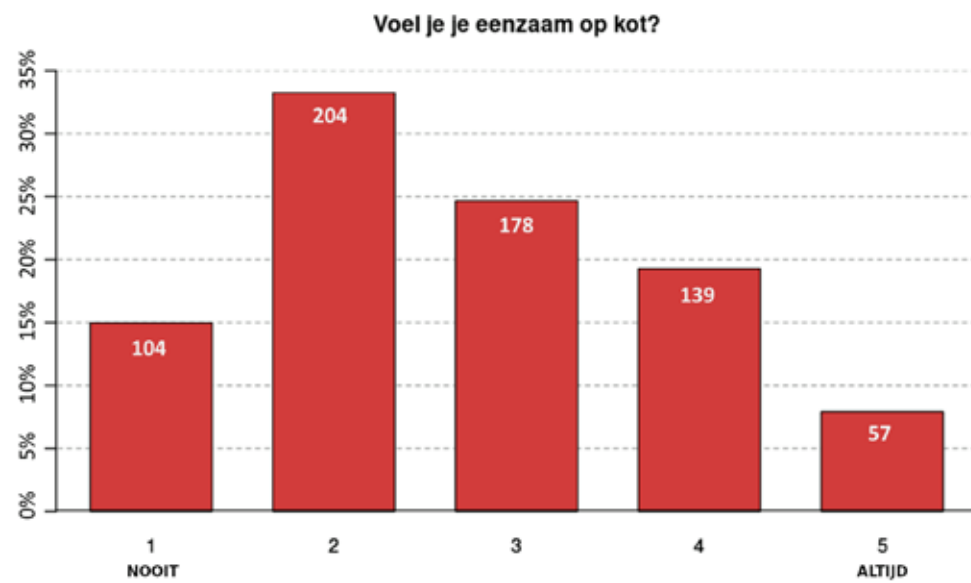
Naar huis?

47,5% van de studenten – de grootste groep – verklaart dat corona geen invloed uitoefent op het pendelgedrag. Voor 40,8% van de bevroegde studenten heeft de coronasituatie wel invloed op het pendelgedrag: zij pendelen minder tussen hun kot en huis. Voor 8,9% van de studenten geldt het omgekeerde: zij verplaatsen zich meer sinds corona. Daarnaast verklaren sommigen dat ze spitsuren vermijden of reizen in eerste klasse om contact te vermijden. Ook zijn er studenten die vaker thuis blijven in deze tijden.

'We doen niet mee aan belachelijke regels, gebruik gewoon je verstand'

[Anonieme respondent](#)

Belangrijk hierbij is dat de enquête afgenomen werd voor de tweede lockdown. Hierdoor is het onduidelijk of studenten momenteel meer op kot of thuis verblijven. Er zijn ook geen cijfers van het pendelgedrag van studenten in de tweede lockdown. Dat wordt ook niet aangemoedigd: Rector Sels riep eerder op in een e-mail verstuurd op 31 oktober om het pendelen tussen twee plaatsen te vermijden.⊘

© Michiel Jonckheere

In het teken van de tekenaar

Kunst is leuk, maar ook belangrijk! Elke Vero geven we het potlood door aan een talentvolle illustrator voor een persoonlijke poster. Wil jij ook eens een poster maken? Stuur dan naar beeld@veto.be.

Lander is negen jaar en houdt enorm veel van vosjes. Hij vindt ze lief en oranje is zijn lievelingskleur. In zijn vrije tijd tekent hij heel veel, en zijn mooiste tekeningen hangt zijn papa in de keuken op. Wanneer Lander groot is wil hij graag dierenarts worden of een eigen zoo oprichten. Zijn boodschap aan iedereen is dat je niet droevig moet zijn, en als dat niet lukt een koekje aan je mama moet vragen, dan ben je zo weer beter!

'Schrijven heeft iets experimenteels'

Saskia De Coster is de eerste huisschrijver aan de KU Leuven. De link tussen creativiteit en wetenschap staat centraal. 'Creativiteit is geen goddelijke inspiratie, schrijven is een proces.'

door [Joanna Wils](#)

Door corona loopt niet alles als gepland, maar een digitale leesclub en het vak Creatief Schrijven in het tweede semester gaan alvast door. *Writer-in-residence* Saskia De Coster wil studenten intensief begeleiden, bruggen bouwen naar de wetenschap en ruimte laten voor literatuur van de toekomst.

U bent geboren in Leuven en hebt er ook gestudeerd. Hoe voelde deze benoeming?

Saskia De Coster: 'Dat voelde zeker speciaal. Ik wou als student al schrijver worden en dacht dat ik met mijn studie Germaanse talen en Literatuurwetenschappen écht zou leren schrijven.'

Ik heb daar heel veel geleerd, maar dat deel ontbrak. Daarom voelt het heel juist dat ik nu kan aanvullen wat ik toen heb gemist. Het klopt wel.'

Is het voor u een belangrijk signaal dat de KU Leuven als eerste schrijver een vrouw heeft gekozen?

'Ja, dat vind ik een heel mooi signaal. Ik denk wel dat ze mij gekozen hebben als schrijver, maar zo gebeurt dat dus. Onder de verantwoordelijken die mij hebben gevraagd, zaten veel vrouwen, zo komt er die vervrouwelijking. Er is altijd een eerste keer, zoals we dat nu ook met Kamala Harris zien.'

'Schrijven is herbekijken, verbeteren en vooral weten welke richting je wil uitgaan'

Seksisme gaat niet enkel over grote #MeToo-gevallen, maar is vaak onderhands. Het gaat ook om gelijke kansen, heel concreet. Zo'n benoeming is eigenlijk normaal, maar het is belangrijk dat het gebeurt.'

Wat wordt van u verwacht als writer-in-residence?

'Ik ben blij dat ik veel vertrouwen krijg: ik kan zelf veel invullen. In het vak Creatief Schrijven ga ik een kleine groep studenten heel intensief bege-

leiden. Ik kan niet goed lesgeven, maar ik wil hen wel heel intensief begeleiden vanuit mijn visie en ervaringen en het stuk van de studenten helpen opbouwen.'

We gaan vertrekken vanuit de teksten van de studenten met de nadruk dat schrijven werken is. Het is niet gewoon het 'goddelijke moment' laten spreken, maar herbekijken, verbeteren en vooral weten welke richting je wil uitgaan. Dat ontdekken is voor mij de grootste vraag. Ik worstel daar zelf ook mee. Het is niet gemakkelijk, maar het hoort erbij. Daar wil ik hen in begeleiden.'

'Er mag niet te hardnekkig worden vastgehouden aan de klassieke manier van schrijven'

Ik wil ook graag een hedendaagse insteek geven: er bestaat veel geschreven literatuur, maar er is ook literatuur van de toekomst. Het kan heel veel richtingen uitgaan.'

U ziet een ongeschreven toekomst voor literatuur?

'Veel mensen zullen het met mij oneens zijn, maar ik vind het bijvoorbeeld heel positief dat Kendrick Lamar de Pulitzer-prijs wint. Ik vind die orale traditie heel waardevol, want literatuur gaat ook over rijm, ritme en klanken. Ik zie daar ook een toekomst in, iets wat bij Creatief Schrijven zeker ook aan bod kan komen.'

Het is heel boeiend hoe verscheiden literatuur kan zijn. Je kan van studenten ook niet verwachten dat ze waanzinnig geprikkeld gaan zijn door gedateerde boeken. Ik denk dat er niet te hardnekkig mag worden vastgehouden aan de klassieke manier van schrijven. Schrijven heeft iets experimenteels. Je ziet vandaag ook veel vormen zoals autofictie. Dat is allemaal aan het veranderen en daar zie ik veel mogelijkheden in.'

Wat is het idee achter het interdisciplinair onderzoek?

'Haruki Murakami schreef al dat hij hardlopen nodig heeft om te kunnen schrijven en ik heb zelf

© Filip Claessens

ook al gemerkt dat ik langer kan schrijven nadat ik ben gaan hardlopen. Mijn concentratie is dan beter.'

Daarover loopt nu een interdisciplinair onderzoek samen met de faculteit Bewegings- en Revalidatiewetenschappen. Er wordt een experiment opgezet waarbij studenten iets schrijven zonder te lopen en iets schrijven nadat ze gelopen hebben om te bekijken welke impact beweging heeft op bepaalde hersengebieden.'

'Ik vind wetenschappers enorm creatieve mensen'

Ik denk wel echt dat er een band is tussen geest en lichaam. Lopen werkt probleemoplossend, het helpt ook als ik vastzit in een verhaal. Zo zoeken we ook een link tussen creativiteit en wetenschap.'

Een link die ook in het vak creatief schrijven speelt?

'Zeker, te vaak worden ze los van elkaar gezien, terwijl ze elkaar kunnen helpen. Ik vind wetenschappers enorm creatieve mensen. Ze focussen zich op een domein en werken daarop door; dat doen schrijvers in het beste geval ook.'

Ik denk dat het ook goed is om creativiteit ook te ontdoen van de hele mystiek van goddelijke inspiratie. Schrijven is een proces, parallel aan wetenschappelijk werk. Het is goed om die twee linken. ☺

Licht na duisternis in het nachtleven?

De cultuursector incasseert nog maar eens zware klappen. Het nachtleven dreigt volledig over het hoofd te worden gezien, en dat terwijl de sluiting meer betekent dan het verlies van een uitlaatklep.

door [Inias Laureys](#)

De coronacrisis hakt er alweer stevig in bij de cultuursector. Na de zonnige maar festivalloze zomerdagen van juli en augustus, zijn sinds 30 oktober alle cultuurhuizen verplicht om opnieuw al hun deuren te sluiten. Wat volgde was een karrevracht aan lege concert- en theaterzalen, bezoekersloze bioscopen, en musea waar geen kat te bespeuren was. Inderdaad, het was een voorbode van de nieuwe lockdown die er al lang zat aan te komen.'

Hoewel de sector het in het algemeen al lang erg moeilijk heeft, weegt bij een bepaalde cultuurniche COVID-19 nog zwaarder door. Wat opvalt is immers dat sinds maart zowat alle clubs en discotheken geheel en al in de vergeethoek zijn geraakt. Al sinds maart zijn vrijwel alle dansplaatsen gesloten, en hoewel er wel degelijk steunmaatregelen beschikbaar zijn gaat de sector gebukt onder enorme financiële problemen.'

Gebrek aan aandacht

Antwerps ondernemer Wim Van der Borghet heelt het gebrek aan aandacht waarvan zijn sector al maandenlang slachtoffer is. Als eigenaar van onder andere Roxy en Club Lima, zijn het voor hem erg moeilijke tijden. Hoewel hij wel degelijk begrip heeft voor de maatregelen die de overheid genoodzaakt is te nemen, ziet hij erg af van de positie waar de clubcultuur zich momenteel in bevindt. 'Het is alsof er niets aan de hand is', stelt hij. 'Het nachtleven staat nergens op de agenda.'

De club is zo veel meer dan enkel een plaats om stoom af te laten

Vooraf dat laatste lijkt op een eerste gezicht echter erg begrijpelijk: clubs en discotheken zijn bij uitstek plaatsen waar veel mensen samenkomen, waar (liefst) geen social distance heerst, en waar het virus dus alle kansen heeft om zich naar believen te verspreiden.'

Alternatieve identiteitsontplooiing

Toch moeten we ons durven afvragen of we met het zodanig lang sluiten van het club- en nachtleven, niet heel wat nefaste gevolgen over het hoofd dreigen te zien. Onderzoeker Jonas Rutgeerts stelt dat 'voor een substantiële groep clubgangers de club een plek is die essentieel is voor de ont-

© Cath Hermans

wikkeling van hun identiteit'. 'Het is daarom geen toeval', zegt Rutgeerts, 'dat *clubbing* vaak wordt geassocieerd met mensen die het moeilijk hebben om hun identiteit te ontwikkelen in de dagelijkse wereld.'

'Het nachtleven staat nergens op de agenda'

[Wim Van der Borghet, eigenaar Roxy en Club Lima](#)

Inderdaad, voor velen is *clubbing* een soort 'alternatieve identiteitsontplooiing'. Het laat heel wat jongeren toe om te ontsnappen aan het juk van alledag en de overweldigende kracht van de mainstream. Vandaar dat voor velen de club zo veel meer is dan enkel maar wat 'vertier'. De club is zo veel meer dan enkel een plaats om stoom af te laten.'

Nadenken over de toekomst

Het lijkt er dan ook op dat we het belang van een diverse en goede nachtcultuur niet mogen onderschatten. Hoewel de huidige maatregelen zeker nodig zijn, moeten we nadenken over hoe in de toekomst het club- en nachtleven als vandoors kan floreren.'

Wat dat laatste betreft, geeft de stad Leuven alvast het goede voorbeeld. Samen met jongereninitiatief Nachtplan en vastgoedspecialist Miss Miyagi engageert Leuven zich namelijk in het bouwen van een nieuwe nachtclub. Daarbij was het erg belangrijk dat de 'invulling van onderuit kwam', zoals schepen van jeugd Dirk Vansina stelde: de stad moet 'vooral een nieuwe voedingsbodempliciteren'.

Zonder meer een erg mooi begin. ☺

door [Elise Nizette](#)

Hoewel we een lockdown ondertussen al gewoon zijn, blijft het moeilijk om onze culturele drang onder controle te houden. Gelukkig is niet alles afgezegd: een digitale, budgetvriendelijke editie.

Het Groot Dictee Der Leuvense Studenten – LOKO Cultuur
19 november, 19.00 uur

Dit evenement is perfect voor de taalpuristen onder ons. LOKO organiseert zoals ieder jaar een dictee, geïnspireerd door *Het Groot Dictee Der Nederlandse Taal* dat plaatsvond op 7 november. Deze keer werd het geschreven door professor Dirk De Geest en zal het gepresenteerd worden door Jonas Maes, nieuwslezer bij *Studio Brussel*. Je kan het opnemen tegen vrienden, gezin, burens, grootouders of geliefden. Alles wordt gestreamd om je woonkamer van taal te vervullen.'

In de Iglo – INUIT

Jammer genoeg kan je nu geen nieuwe muziek meer ontdekken via vrienden op een kotfeest. Gelukkig heeft INUIT hier een oplossing voor gevonden: een *playlist*. Een lijst van honderd Belgische artiesten die op dit moment geen podium kunnen betreden. Hiermee geniet je van nieuwe muziek, en steun je tegelijk lokale, opkomende muzikanten. Waar en wanneer je maar wil.'

Moving Henry Podcast – M Leuven

Ook het M Leuven moet haar deuren weer sluiten, maar het museum heeft een aantal alternatieven gevonden. Je kan niet alleen je virtueel door de gangen van het museum lopen of video's bekijken over de huidige of vorige expo's, er is ook een podcast. Hierin wordt beschreven hoe tijdens de restauratie van het graf van Henry I in de Sint-Pieterskerk een kleine kist werd gevonden. Door deze kist begonnen de onderzoekers aan de zoektocht naar de overblijfselen van de eerste hertog van Brabant. De podcast is te vinden op *Spotify*.

Leuven: Street Art Hotspot – UiT

Al voor de lockdown maakte UiT een app voor de Leuvenaar om de sterk aanwezige *street art* meer op de kaart te zetten. Deze heet Street Art Cities Leuven en heeft voor ieder wat wils. Met verschillende hoofdthema's zoals dieren, BISSEER of gewoon een verkenningstocht, ontdek je de verschillende kunstwerken verborgen in de stad. Je komt overal in de stad muurschilderingen en graffiti kunst tegen, maar deze app biedt je een volledige kaart met exacte locaties aan.

Voltijds kunstonderwijs in code zwart:

'Waar we nu mee bezig zouden moeten zijn, lukt niet'

Vergeet code rood: het kunstonderwijs vertoef al weken in code zwart. De praktijkgerichte opleidingen kunnen nauwelijks nog lessen aanbieden. 'De creativiteit is totaal verschillend op Zoom.'

door [Joanna Wils](#) en [Daan Delespaul](#)

Lege theaters, geschrapte concerten en nauwelijks producties in de steigers: het zijn gitzwarte dagen voor de cultuursector in Vlaanderen. Ook voor de nieuwe generatie kunstenaars doet het coronavirus het licht even uit. De verstrengde overheidsmaatregelen die het gehele hoger onderwijs tot onlinemodus verplichtten, maken dat er in de praktijkgerichte kunstscholen nog weinig kan doorgaan.

Het kunstonderwijs was wel degelijk voorbereid op code rood, vertelt Simon Van Damme, algemeen directeur van LUCA School of Arts en decaan van de geassocieerde faculteit Kunsten aan de KU Leuven. Verplicht online onderwijs zonder enige vorm van fysieke praktijk ('code zwart') maakt het echter onhaalbaar: 'Op zich zijn veel kunstvormen coronageveilig. Praktijkonderwijs ongeloflijk veilig. Praktijkonderwijs gebeurt vaak individueel of in zeer kleine groepen. We kunnen ook heel veel digitaal, maar voor sommige vakken is het contact met elkaar, met een publiek of met materiaal echt nodig.'

Digitale gebreken

De ontbrekendheid van digitale oplossingen blijft niet zonder gevolg. 'De projectweek waar we nu mee bezig zouden moeten zijn, lukt niet', getuigt Kobe Lefebvre, preses bij Cluster, studentenvereniging van LUCA School Of Arts Campus Lemmens. 'Ook

de vorige projectweek viel al in het water omdat die midden in de eerste golf plaatsvond.'

Dramastudent Max Wyckaert heeft sinds de verstrengde maatregelen geen lessen meer gehad: 'Theater kan niet bestaan zonder publiek. Dat dat niet kan doorgaan, betekent dat het wezen van wat wij studeren al in het gedrang is.'

'We zouden momenteel eigenlijk een betere opleiding genieten in het deeltijds onderwijs'

[Kobe Lefebvre](#), preses Cluster

Alternatieve vormen van les zijn vaak niet haalbaar, merkt de sector: 'De creativiteit is totaal verschillend op Zoom', verklaart Wyckaert. 'Ik zeg wel eens om te lachen: "We zijn autisten aan het kweken met die mondmaskers", want hoe voelen wij elkaar nu nog aan? Ik vrees dat heel het beredeneerde van toneelspelen de bovenhand gaat krijgen.'

De problemen die muziekstudenten ondervinden zijn uiteenlopend. 'Enerzijds heb je studenten die een "luid" instrument bespelen; voor hen is het moeilijk om thuis of op kot veel te oefenen', legt Lefebvre uit. Slagwerkers hebben sommige instrumenten zoals een

marimba ook gewoon niet bij de hand. 'Anderzijds is het heel moeilijk om online instrumentles te volgen, klankvervormingen zijn in ons vakgebied zeer vervelend.'

Deeltijds kunstonderwijs

Campus Lemmens zou oorspronkelijk tot 11 november gesloten worden, maar die periode werd al verlengd tot 1 december. Internationale studenten konden wel nog op de campus terecht en vanaf 12 november zijn er ook weer studenten welkom die thuis moeilijk kunnen oefenen. Andere studenten krijgen in de tussentijd zoveel mogelijk theoretisch onderwijs, aangevuld met wat de docent mogelijk acht in de praktijk. 'Men probeert creatief te zijn met programma's als Garageband om bijvoorbeeld toch samen te spelen. Er is ook wel begrip van de docenten dat de kwaliteit anders zal zijn', zegt Lefebvre.

Toch is er frustratie ontstaan bij sommige stu-

'Ik heb schrik dat heel het beredeneerde van toneelspelen de bovenhand gaat krijgen'

[Max Wyckaert](#), dramastudent

denten, vertelt Lefebvre. 'We gaan de helft van ons semester minder kwaliteitsvol les hebben en zouden momenteel eigenlijk een betere opleiding genieten als we ons in het deeltijds kunstonderwijs zouden inschrijven.' Daar mag wel nog contactles gegeven worden, en dat zou uiteraard ook goedkoper uitvallen. 'We betreuren dat LUCA de regering niet heeft kunnen overtuigen', zegt Lefebvre, maar ook Van Damme vindt het wrang dat leerlingen met kunst als hobby straks meer onderwijskansen krijgen dan studenten die voor een professionele loopbaan kiezen.

Competenties tussen haakjes

Het risico bestaat ook dat sommige oplei-

dingsonderdelen niet langer voldoende kwalitatief getest kunnen worden. Odisee Hogeschool in Gent sprak al over studieduurverlenging, een scenario dat ook voor de kunstopleidingen geen taboe is.

'We beseffen ook wel dat er een aantal zaken dit semester niet kunnen doorgaan', verklaart Van

Leerlingen met kunst als hobby krijgen straks meer onderwijskansen dan studenten die voor een professionele loopbaan kiezen

Damme. 'Ik denk maar aan iets als koorzang. Daar gaan we moeten kijken: zijn dat competenties die we dit jaar nog elders kunnen invullen? Of zetten we die competenties dit jaar even tussen haakjes?' LUCA doet voorlopig nog geen grote aanpassingen aan de academische kalender, al plant de hogeschool wel – net als vorig jaar – enkele praktijklessen in te halen op momenten waar normaal gezien reeds examens gepland stonden.

Bij wijze van alternatief kan de hogeschool ook studenten later in het academiejaar laten afstuderen. 'Vorig jaar hebben we studenten die afstudeerden een keuze geboden', zegt Van Damme. 'Studenten die door de coronacrisis geen eindwerk konden afleveren, konden dat in sommige opleidingen nog tot (nu) oktober presenteren.'

Wie toch in juni wilde afstuderen, had daartoe de mogelijkheid. 'Dan wel met een ander type eindwerk: bijvoorbeeld met een geanimeerd *storyboard* in plaats van een afgewerkte film. Ook zij hebben hun competenties daarmee kunnen aantonen.'

Aldebaran

door [Abel Romkes](#)

Uri Decalut had altijd meer van sterren dan van meisjes gehouden. Al van jongs af aan was hij 's avonds graag buiten, zijn blik op de hemel gericht, en wanneer helder weer en de afwezigheid van andere verplichtingen hem daartoe de kans boden, trok hij er ook op latere leeftijd met de telescoop op uit om met zijn geliefden alleen te zijn.

De omstandigheden waren daarbij belangrijk: de aarde het best zo donker mogelijk, aan het strand of op een open plek in het bos, de lucht diepzwart en vol licht van ver. Eenzaam, de eigen hartslag in de oren, de wereld onder haar toverachtige nachtgans die 's ochtends samen met de hemel weer verbleekt.

Thuis had hij in zijn sterrenatlas al een aantal doelwitten aangekruist, en de uitdaging om deze minuscule reuzen aan de werkelijke hemel terug te vinden was voor Uri Decalut een prettig onderdeel van de magie van de avond, een belangrijk voorspel tot dat waarvoor hij gekomen was. Aandachtig speurde hij het firmament af, als een kapitein op zoek naar drenkelingen, en ondanks al zijn ervaring was de eerste blik die hij op een ster wierp altijd weer even opwindend.

Ontzagwekkend oud licht straalde hem tegemoet: een huwelijk tussen het verleden en het eeuwige, de in licht gebundelde onsterfelijke van sterren die in werkelijkheid al lang waren verdwenen. Het was hier alsof hij een moment lang aan de wereld vastplakte: alles was verloren, ieder voorbehoud was verdwenen en had plaats gemaakt voor de pure absorptie van elke seconde. Het universum drong zich met een verbazend gemak door zijn telescoop naar binnen, vulde iedere uithoek van zijn geest en zette daar alles in brand. Het gevoel overwonnen te zijn maakte zich van Uri Decalut meester, samen met de geruststellende gedachte dat hij geen schijn van kans had gemaakt.

© Lidia Nagibina

WatchApp #2: Emmi & Leo Live 30CC 18 november - 9 december

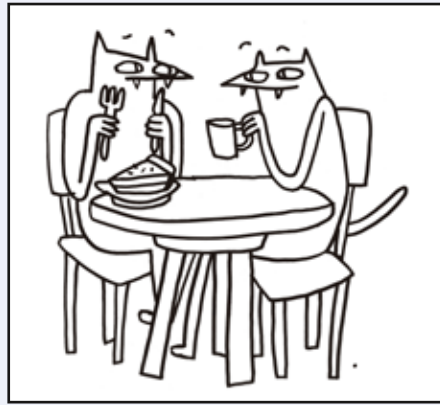
Wie het eerste deel van Emmi en Leo al gezien heeft, zal opgelucht zijn dat binnenkort het tweede deel ook wordt vertoond. Via Whatsapp volg je achttien dagen lang enkel en alleen via berichten de liefdesrelatie tussen de twee personages. De twee hebben elkaar nog nooit ontmoet; dit was bijna het geval, maar toen liep het mis en hoorden ze twee jaar lang niks meer van elkaar. In dit deel pikken ze dat verloren contact terug op en ontmoeten ze elkaar eindelijk.

Am I Really Free? – STUK

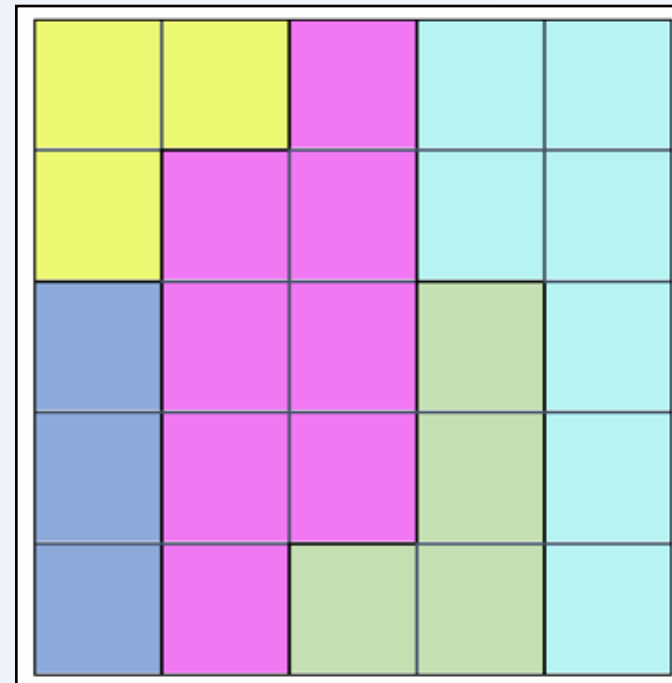
Wie nog niet genoeg krijgt van online expo's kan nu ook terecht bij STUK. Mircea Cantor leidt je doorheen *Am I Really Free?* – een voorstelling geïnspireerd door het dagelijks leven. Er wordt gezocht naar visuele poëzie, met motieven zoals fauna en flora, knopen, touwen en zelfs vingerafdrukken.

© Cath Hermans

VETO'S KOFFIEHUISIE

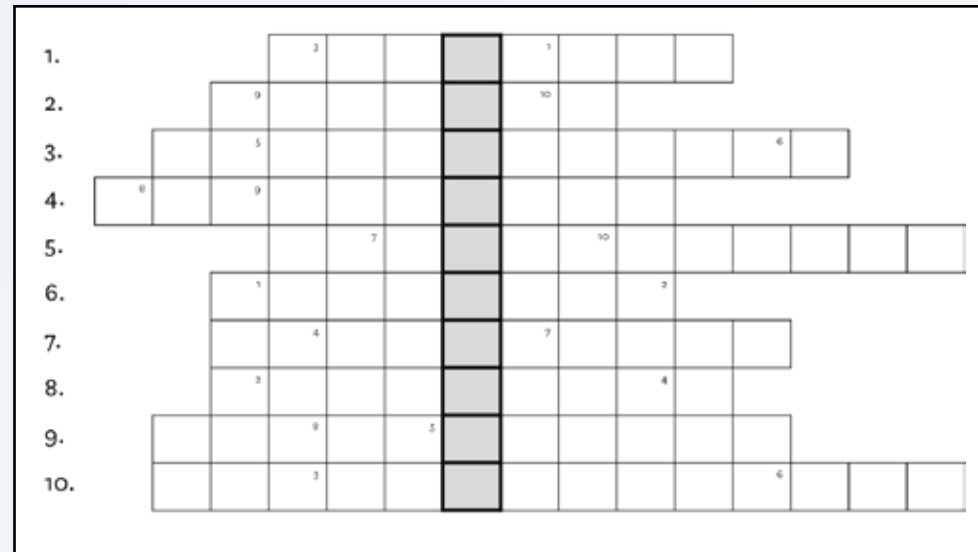

VETOLOGICA

1. Elke rij, kolom en gekleurde vorm bevat precies één Veto. Veto's kunnen elkaar niet raken, ook niet diagonaal.
2. Markeer elke Veto met een 'V', en elk vakje waar geen Veto kan staan met een '-' (koppelteken).

SJARELS CRYPTO

1. Dansen of vechten? (eng.) (8)
2. Brand in de bank (7)
3. Kaart om celebrities meet te spotten (12)
4. Leefstroom (eng.) (10)
5. Gebied vol hondachtigen (12)
6. Geestelijke trapt dubbel (8)
7. Trek in organen (10)
8. Aanschaffende jurist (9)
9. Amarena van de arm der wet (11)
10. Uitgesloten dat je met je voormalige geliefde praat (14)

Oplossing gevonden? Stuur een gele briefkaart naar onze redactie (Minderbroederstraat 10, 3000 Leuven) en win misschien het taartje van de week!

Oplossingen van vorige week: 1. relict, 2. pedagoog, 3. zoomchat, 4. weekdier, 5. braindrain, 6. soloslim, 7. netwerk, 8. blinden, 9. magistraat, 10. onderwerpen, 11. hertenleer, 12. sherpa

Vraag van de week:

'Voel jij je de laatste tijd eenzaam?' **69% JA** **31% NEE**

De lockdown levert eenzame tijden op voor de Leuvense studenten. Zoomsessies, online cantussen en virtuele lessen ten spijt mist het merendeel van de studenten zijn of haar vrienden.

Van de 90 respondenten voelen 62 zich eenzaam; omgerekend is dat 69%. Een kleine minderheid van 28 respondenten beleeft de lockdown zonder gevoelens van sociale isolatie.

Zelf ook meestemmen? Volg ons op Instagram via de QR-code.

SPLINTER

Brood en spelen

Al enkele maanden klinkt de vraag waarom voetballers en wielrenners wekelijkse of dagelijkse covid-testen krijgen om toch maar verder te kunnen sporten. Een privilege of eerder noodzakelijkheid?

door Jan Costers

Vorige maand klaagde Herman Goossens, professor Microbiologie, dat het fenomeen van de 'luxetests' – waarbij sporters meerdere keren per week getest worden en zeer snel resultaat krijgen – in de huidige omstandigheden onverantwoord was. Hij riep de voetbalclubs zelfs op om de competitie on hold te zetten 'als gebaar naar de samenleving'. Want waarom zouden die rijke *spotters* voorrang moeten krijgen op de testen? De man in de straat heeft het ook moeilijk en moet nu ook eens langer op antwoord wachten door die luxetests. Alweer een voordeel voor die omhooggevallen vedetten, zou je dan denken.

Als er iets is waar de man in de straat in deze sombere tijden nood aan heeft, dan is het wel afleiding

De realiteit toont echter het tegendeel. In een artikel over die luxetests legde *Sporza* al bloot dat deze tests slechts een fractie van alle testen bevatten – 0,3% om precies te zijn – en dat deze testen bovendien geen voorrang krijgen tegenover de normale testen in de testcentra. De woorden van Goossens kunnen we zo classificeren als een gevoelsreactie die we kunnen counteren met statistieken en feiten. De kous is af, zou je dan denken.

Alweer niet. Want zelfs na het horen van deze cijfers vindt minister van Volksgezondheid Frank Vandenbroucke dat er misschien wat meer solidariteit moet zijn vanuit de sportieve sector. Alweer weerklinken de profetische woorden van Michael Gove van tijdens de Brexit-verkiezingen: 'People are tired of experts.' Zelfs wanneer de mensen met kennis van zaken ons uitleggen dat er van een mug een olifant gemaakt wordt, bouwen we liever verder aan grote omheiningen dan dat we van tactiek veranderen en insectenspray inslaan.

De klachten vanuit de horeca- en de cultuurwereld over de sluiting van hun sector zijn begrijpelijk, maar het argument 'als zij dat mogen, waarom wij dan niet?' houdt weinig inhoudelijke steek. In tegenstelling tot de horeca en de cultuur kunnen sportwedstrijden wel degelijk doorgaan zonder publiek. De beleving is uiteraard een pak minder, maar de mogelijkheid tot besmetting is tot een minimum beperkt. Een wisselende stroom van klanten en publiek blijft een potentiële broeihaard van besmettingen.

Maar al deze klachten verliezen ook het grootste belang van deze sportwedstrijden uit het oog. Het economische aspect even buiten beschouwing gelaten – dat uiteraard ook meespeelt – is er de ontspannende kracht van het kijken naar sport. Want als er iets is waar de man in de straat in deze sombere momenten nood aan heeft, dan is het wel afleiding. Als hij in het weekend naar zijn koning koers of keizer voetbal kan kijken, dan wacht de sportfan met plezier een dag langer op de resultaten van zijn test.

Juvenalis wist een kleine tweeduizend jaar geleden al dat het volk zich koest hield als het maar brood werd uitgedeeld en spelen georganiseerd. En dat we cultuur dan laten vallen in het nadeel van sport zullen we dan wel toeschrijven aan het smaakverlies dat gepaard gaat met corona. Of hoe dacht je dat *The Masked Singer* anders aan twee miljoen kijkers zou geraken? Ik zet mij elk weekend alvast met plezier voor het tv-scherm om met een pintje in de hand negentig minuten lang deze dystopische wereld te vergeten. Schol!&

De Splinter bevat een mening van de auteur. Ze bevat niet noodzakelijk de mening van de redactie.

Complottheorieën ondermijnen de samenleving

Er lijkt een storm aan complottheorieën te woeden. Er is een verlies aan vertrouwen in de klassieke instituties. Dit kan ondermijnd zijn voor de democratie of om te vaccineren tegen covid.

door [Sjereno Cörvers](#)

Complottheorieën zijn een manier om een gebeurtenis te verklaren. Daarbij is niet toeval, maar een kwaadaardig plan van een elite die probeert om mensen te controleren het vertrekpunt.

Vaak is het plan zo perfect en geheim, dat het moeilijk is om het te doorzien. De complotdenker ontmaskert, naar eigen zeggen, de schijnwerkelijkheid die officiële instituties propageren.

Neem de aanslag op de Twin Towers in New York in 2001. De officiële verklaring is dat er een aanslag is gepleegd door Al-Qaida. Sommige complotdenkers denken echter dat de aanslag is gepleegd door de Amerikaanse staat zelf, om de vrijheidsrechten van haar burgers in te perken.

Complottheorieën komen niet altijd volledig uit de lucht vallen. De aanslag heeft bijvoorbeeld geleid tot het invoeren van de Patriot Act, waardoor burgers makkelijker kunnen worden afgeluisterd. Edward Snowden, een Amerikaanse klokkenluider, heeft hierover zelfs schandalen aan het licht gebracht.

Meer complottheoristen

Recentelijk lijken complottheorieën meer op de voorgrond te staan dan voorheen. Voor de toename van complottheorieën is geen bewijs, maar toch zie je dat in Nederland politici worden bedreigd door complottheoristen en dat er meer media-aandacht voor is.

'Een aantal gevaren zijn geweld tegen anderen, tegen infrastructuur en tegen zichzelf'

[Massimiliano Simons](#), *werkgroep techniekfilosofie KU Leuven*

Volgens Massimiliano Simons, lid van de werkgroep techniekfilosofie aan de KU Leuven, is er meer aandacht voor het fenomeen doordat de klassieke media de behoefte hebben de theorieën te weerleggen. Daardoor zijn die media zelf het slachtoffer van verwijten vanuit complotdenkers.

Gevaren

De meeste complottheorieën en -theoristen zijn niet gevaarlijk. Iemand die gelooft dat de aarde plat is vormt niet direct een gevaar voor de samenleving, en is niet per se disfunctioneel of niet goed geïntegreerd in de samenleving. Er is echter een kleine groep aanhangers die tot in het extreme doorschiet.

Zij kunnen zorgen voor reële gevaren. 'Een aantal gevaren zijn geweld tegen anderen, geweld tegen infrastructuur en geweld tegen zichzelf', stelt Simons. Voorbeelden van die laatste twee gevaren zijn respectievelijk het vernielen van 5G-masten in Nederland door sceptici en jezelf niet vaccineren waardoor je voor jezelf een gevaar vormt.

Meestal zijn niet de theorieën zelf het probleem, maar ligt er iets anders aan ten grondslag. Simons: 'In de Verenigde Staten gaat het bijvoorbeeld om politiek-ideologische verschillen die

versterkt worden doordat men tegenstrijdige informatie krijgt over elkaar en elkaar demoniseert'. Complottheorieën versterken het probleem.

Ware complotten

Complotdenken is niet enkel weggelegd voor gekkies. Het werk van onderzoeksjournalisten is vergelijkbaar: het onthullen van een werkelijkheid die verborgen was, en waar spelletjes worden gespeeld die het daglicht niet verdragen kunnen. Zij onthullen vaak ook dynamieken die verborgen, kwaadaardig en manipulatief zijn.

Complotdenken komt ook voort uit een kriti-

Complotdenken komt ook voort uit een kritische houding, die geregeld uitwijst passend te zijn

sche houding, die geregeld uitwijst passend te zijn. Zo was de Amerikaanse invasie in Irak nodig omdat Irak kernwapens zou hebben. Achteraf bleek evenwel dat de VS op de hoogte was dat er geen kernwapens in Irak waren en zij dus andere beweegredenen hadden.

Hoe kan men het onderscheid dan nog maken? Simons heeft een antwoord: 'Typisch is een problematische complottheorie er eentje die op basis van heel weinig bewijs grote en speculatieve stellingen verdedigt en er vanuit gaat dat het complot bovendien steeds perfect verloopt en door en door kwaadaardig is.' De reële complotten worden ook meestal ontmaskerd door onderzoeksjournalisten die in samenwerking met een team jaren met een zaak bezig zijn in plaats van door individuen.⊘

Imec ontwikkelt snelle coronatest met UZ Leuven

Een snelle coronatest kan ademruimte geven aan zwaar getroffen sectoren als de luchtvaartsector en de zorg. Imec en UZ Leuven zetten nu volop in op het ontwikkelen van zo'n test.

door [Sjereno Cörvers](#)

Het initiatief komt van Imec, een onderzoeks- en innovatiebedrijf op het gebied van technologie en kunstmatige intelligentie, waarmee de KU Leuven een sterke link heeft. Zij starten met het ontwikkelen van de apparatuur benodigd om de test uit te kunnen voeren. Hilde Crevits, Vlaams minister van Innovatie en Economie, heeft twee miljoen euro in het project geïnjecteerd.

In de tweede fase zal het UZ Leuven een rol spelen in de klinische validatie van de technologie. Dit zal gebeuren in een nauwe samenwerking tussen onderzoekers van Imec en onderzoekers van UZ Leuven.

Voordelen

Op basis van kleine partikels in de adem moet de test binnen vijf minuten uitsluitsel geven of iemand besmet is met corona of niet. Het onderzoek geeft ook een positieve uitslag als men nog presymptomatisch is, en dus drager van het virus is zonder symptomen te vertonen. Het instrument vangt kleine deeltjes in de adem op en doet een snelle moleculaire analyse.

Een test als deze is geen vervanging van een lockdown

Een test als deze is geen vervanging van een lockdown. 'Het enige dat nu nog helpt is een lockdown', benadrukt Katrien Lagrou, hoofd van het moleculair diagnostisch laboratorium in het UZ Leuven. Zij leidt de onderzoeksgroep in het UZ Leuven.

Maar een sneltest heeft andere voordelen. Het kan gebruikt worden in de luchtvaartsector of de cultuursector. Vliegtuigpassagiers kunnen de test bijvoorbeeld doen alvorens zij het vliegtuig betreden.

Passagiers lopen geen risico anderen te besmetten als zij geweigerd worden bij een positieve uitslag en zo dragen zij niet bij aan de verspreiding van het virus over grote afstanden. Er kan dan veilig gevlogen worden, en de luchtvaartsector kan zo weer draaien.

Volgens Crevits kan er door een sneltest ook veel korter op de bal gespeeld worden. Uit landen die het goed doen met betrekking tot coronagevallen, klinkt het adagium 'testen, testen, testen'. Dat wordt makkelijker uitvoerbaar zodra dit instrument er is.

In de zomer van 2021 zal een prototype worden getest op Brussels Airport

Uiteraard komt zo'n test ook tegen een prijs. Iedereen onderzoeken voordat zij een vliegtuig of theater betreden is duur, maar de verliezen die de sectoren nu lijden zijn nog groter. Over de exacte prijs is nog niets bekend. Het instrument zit nog in de ontwikkelingsfase.

De luchtvaartsector wacht met smacht op de uitrol van de test. In de zomer van 2021 zal een prototype worden getest op Brussel Airport.

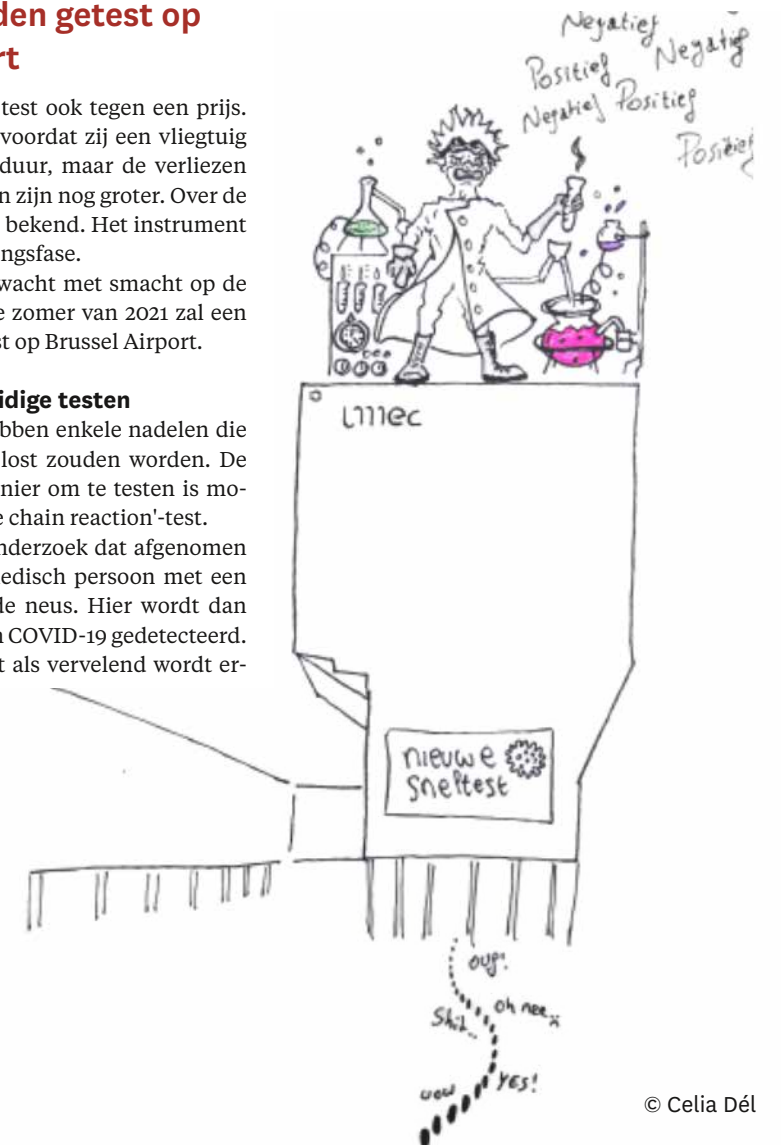
Nadelen van de huidige testen

De huidige testen hebben enkele nadelen die door een sneltest opgelost zouden worden. De meest betrouwbare manier om te testen is momenteel de 'polymerase chain reaction'-test.

Dit is het fameuze onderzoek dat afgenomen wordt door getraind medisch persoon met een wattenstaafje diep in de neus. Hier wordt dan genetisch materiaal van COVID-19 gedetecteerd. De nadelen zijn dat het als vervelend wordt er-

varen en dat het minimaal twee dagen duurt voor men de uitslag krijgt.

Er zijn ook snelle antigentesten. Deze zijn echter minder betrouwbaar. Ten slotte zijn er serologische testen, waarbij men op zoek gaat naar antistoffen. De uitslag toont dan enkel of je corona hebt gehad of niet, en zegt dus niets over of je op dit moment besmet bent.⊘

Student in beeld: dagboek van een student in lockdown

'Fotografie is eigenlijk als een soort meditatie voor mij. Een gelegenheid om buiten te komen en een frisse neus te halen. Ik fotografeer het liefst van al analoog, vooral omdat er een uitgebreid proces aan hangt. Ik scan mijn eigen foto's dan ook thuis in. Kleur geeft de werkelijkheid het meest correct weer, volgens mij. Bij het vastleggen van een globale crisis op lokaal niveau kan dat zo zijn voordelen hebben.'

– Myrte Doom

Waarom de KU Leuven altijd voor CD&V kiest

Een 'K' is geen 'C', en toch is de CD&V tot in het hart van de KU Leuven ingewerkt. Zo'n 25% van de bestuurders aan de universiteit hebben een christendemocratische stempel.

door [Daan Delespaul](#) en [Jasper Snoeys](#)

Koen Geens, Inge Vervotte, Marianne Thyssen... allen nemen een bestuursfunctie op binnen de KU Leuven. De katholieke zuil levert minstens vijf op negentien bestuurders aan de universiteit, en heeft daarnaast nog minstens zeven op de twintig zitjes in de Inrichtende Overheid. De KU Leuven stelt in tegenstelling tot andere Vlaamse universiteiten zelf haar bestuurders aan; doorgaans zijn dat ondernemers zonder politieke kleur.

'Thyssens benoeming was al bekendgemaakt voor de beslissing werd genomen'

[Anonieme getuigen](#)

Daarnaast bestaat als vanouds een christendemocratische minderheid. Die bestaat uit voormalige politici, kabinetsmedewerkers en prominenten uit de katholieke zuil. 'Een structurele band is er niet in het bijzonder', stelt CD&V-voorzitter Joachim Coens. 'Maar we hebben natuurlijk wel een historische band met de universiteit omdat we uit dezelfde inspiratie zijn ontstaan.' Emeritus hoogleraar 'Religie in Europa na 1800' Jan De Maeyer vult aan: 'Leuven was historisch gezien inderdaad het intellectuele denkcentrum voor de catholica in België.'

Historiek die de partij alicht wat oplevert. Bepaalde onderzoeksinstituten zoals het Instituut voor de Overheid of LUCAS worden binnenskamers als 'de extra studiedienst van de CD&V' om-

schreven. De aanwezigheid van de partij vertaald de zich ook in een peiling van *Veto* in 2019. Daar bleek de CD&V met 21,3% de tweede grootste partij onder academisch personeel.

CD&V-stempel

De meest zichtbare invloed van de christendemocraten is te vinden in de Raad van Bestuur van de KU Leuven, het centrale bestuursorgaan van de universiteit dat zich vooral over de financiën buigt. Van de dertien externe bestuursleden dragen vijf momenteel een CD&V-stempel. De zeven overige externe leden, voornamelijk CEO's en buitenlandse rectoren, kunnen niet aan een partij gelinkt worden. 'Ik denk dat zij vooral door een aantal criteria uitkomen bij mensen die ook bij ons zitten', stelt CD&V-voorzitter Coens.

Bestuurders van de universiteit verdienen weliswaar een beperkte zitpenning, de mandaten leveren wel macht op inzake de strategische koers van de instelling. In andere universiteiten in Vlaanderen worden bestuursleden politiek benoemd; dat om een zekere maatschappelijke afspiegeling te garanderen. De KU Leuven is daarin echter, als vrije katholieke onderwijsinstelling, autonoom.

De universiteit heeft in plaats daarvan een toezichtsorgaan in de vorm van de Inrichtende Overheid: een orgaan boven de Raad van Bestuur dat de opdrachtverklaring en de 'algemene strategische visie' van de universiteit vastlegt. Hier vinden we opnieuw voormalige CD&V-toppers als Marianne Thyssen en Koen Geens, maar ook prominenten uit de katholieke zuil: onder meer voormalig Boerenbondvoorzitter Piet Vanthem-sche, oud-ACW topvrouw Ann Demeulemeester en ex-ACV voorzitter Luc Cortebeek.

In de Inrichtende Overheid neemt de gehele katholieke zuil zeven op twintig stemgerechtigde zetels in. Daarnaast zetelen er ook nog vier bisschoppen met raadgevende stem. Ook in deze raad lijkt naast het oranje geen andere politieke kleur vertegenwoordigd. En niet onbelangrijk: de Inrichtende Overheid benoemt de bestuurders uit de Raad van Bestuur.

Omstreden benoeming

Voorzitter van zowel de Inrichtende Overheid als de Raad van Bestuur is Marianne Thyssen. Thyssen was CD&V-voorzitter tussen 2008 en 2010 en werd later Eurocommissaris Sociale Zaken. In 2019 volgde Thyssen voor beide functies Herman Daems op, die zelf ook een verleden had als kabinetschef bij de voormalige CD&V-minister Eric Van Rompuy.

'Een decaan zei vrij letterlijk: "We geven al onze mandaten aan CD&V'ers maar als het erop aan komt, helpen ze ons niet."'

[Anonieme getuigen](#)

Thyssens benoeming van vorig jaar passeerde niet zonder interne kritiek. 'Het is de rector die dat zonder veel inspraak heeft besloten', getuigt een insider. 'Haar benoeming was al bekendgemaakt voor de beslissing werd genomen.' Een voormalig bestuurslid van de universiteit erkent dat er om die reden vragen heersten bij de benoeming: 'Een rector kan op die manier enkel bestuurders aanduiden die hem of haar steunen.'

Onder druk van enkele decanen werd afgesproken om de benoemingen in de Raad van Bestuur voortaan op voordracht van een selectiecommissie door te voeren. Maar ook over de figuur van Thyssen bestonden, los van haar competenties, volgens meerdere bronnen twijfels bij een groep decanen in de Academische Raad. Niet alleen zou de benoeming een schijn van politieke partijdigheid geven, ook aan het nut van de relatie met CD&V werd getwijfeld.

Ooggetuigen vertellen: 'Toen we de benoeming van Thyssen bespraken zei een decaan vrij letterlijk: "We geven al onze mandaten aan CD&V'ers maar als het erop aan komt, helpen ze ons niet."' Op de vergadering wordt geopperd dat het strategischer zou zijn in de toekomst naar N-VA te kijken. 'Daar zijn de relaties niet goed', weet een andere bron.

Politiek instrument

'Wat je veel hoort over de banden met CD&V is dat ze te weinig voor de KU Leuven doen op politiek niveau, maar dan wel beloond worden met inbreng in het bestuur van de KU Leuven', verklaart een voormalig bestuurder. 'Zeker na het Vlaamse regeerakkoord kwam dit naar boven omwille van de beslissing tot besparing en het onderwijsgedeelte.'

Het lijkt er dan ook sterk naar dat de relaties met de CD&V voor de KU Leuven vooral een instrument zijn om op de beleidsvorming te wegen. Als beleidspartij levert de CD&V een heel netwerk van connecties. 'Als de partij een minister van Onderwijs of Wetenschap levert, is het een makkelijk telefoontje denk ik', aldus een insider.

'Ik denk dat enige invloed allemaal zeer relatief is gezien de afgenomen slagkracht van de CD&V'

[Johan De Tavernier, decaan faculteit Theologie en religieuze wetenschappen](#)

De benoeming van Thyssen, in november van 2019, vindt plaats tijdens de federale regeringsvorming. 'De KU Leuven wou er iets in, maar CD&V trok niet mee', weet een getuige. 'Uiteraard had de KU Leuven een verlanglijstje', horen we elders. Wat precies blijft onduidelijk: belangrijke domeinen als onderwijs en een groot deel van het wetenschapsbeleid zijn Vlaamse bevoegdheden.

Federaal heeft de partij nochtans ook haar waarde voor de KU Leuven. Een ingewijde wijst meteen naar de discussie over de grondwetsherziening van begin 2019. Op het rectoraat heerst een serieuze bezorgdheid over de ontsluiting van artikel 24 van de grondwet: de vrijheid van onderwijs, die de politieke autonomie van de KU Leuven garandeert. 'Het is natuurlijk ook zo dat de CD&V het katholiek onderwijs verdedigt.' De vraag is hoelang zo'n verstandshuwelijk anno 2020 kan aanhouden.

© Jan Costers

Marriage de raison

'Ik denk dat enige invloed allemaal zeer relatief is gezien de afgenomen slagkracht van de CD&V', zegt Johan De Tavernier, decaan bij de faculteit Theologie en Religieuze Wetenschappen kordaat. Het huwelijk tussen KU Leuven en de CD&V is er in ieder geval deels een van liefde: 'Als je de opdrachtverklaring, de identiteit en de doelstelling van de universiteit bekijkt, spreekt het voor zich dat de KU Leuven aansluiting zoekt met het katholieke middenveld.'

Ook De Maeyer nuanceert de perceptie van invloed: 'Je kan niet zeggen dat politieke partijen een stempel drukken op de oriëntering van de universiteit. Het lijkt me eerder omgekeerd: de universiteit als denkcentrum en het engagement dat mensen dan van daaruit opnemen.' Niet enkel voor de CD&V, evengoed voor de ontwikkeling van de Open VLD of de sociaaldemocratie. 'Het eenvoudige resultaat van de intellectuele biotoop die Leuven is.'

Volgens De Tavernier speelt het katholieke erfgoed wel nog een rol in de praktijk: 'Identiteit speelt een rol, maar wat mij intrigeert is de vertaling van wat wij als katholieke universiteit naar het werkveld brengen.' De opdrachtverklaring van de KU Leuven kadert hierin. Deze stelt dat er een 'open discussie (moet zijn) over maatschappelijke, levensbeschouwelijke en ethische thema's, en een kritisch denkcentrum in en voor de katholieke gemeenschap.'

De Maeyer ziet ook de aanwezigheid van de Theologische Faculteit, uniek in Vlaanderen, als een doorslaggevend element voor die identiteit: 'Hierdoor krijgt religie in Leuven misschien wel meer aandacht dan elders. In dat opzicht blijft de KU Leuven wel een referentiepunt binnen de religieuze wereld. Dat wil echter niet zeggen dat we op een of andere manier een exclusieve band hebben met de christendemocratie.' De Tavernier verduidelijkt: 'Men moet afscheid nemen van het idee dat die katholieke overtuiging aansluiting heeft met een eendimensionale politieke overtuiging.'

Strakke(re) band

De band met een welbepaalde partij of de Kerk is ooit wel strakker geweest, weet De Maeyer: 'In de periode na 1968-1971 komt de universiteit losser van het episcopaat en de sterke confessionele band. Ze werd dan ook bestuurd door leken, die evenwel geëngageerd konden zijn – ook in christelijke zin.'

'Traditioneel hebben wij een goede relatie met de KU Leuven'

[Joachim Coens, voorzitter CD&V](#)

De sterke band tussen de christendemocratie en de Leuvense universiteit dateert bovendien ook vooral van de unitaire periode voor de opsplitsing in KU Leuven en Université Catholique Louvain: 'Je mag de evoluties van voor 1971 en erna niet op een hoopje gooien. Het zijn andere constellaties in een verschillende context,' waarschuwt De Maeyer.

De CVP, zoals de CD&V toen heette, had sinds het Schoolpact van 1958 evenzeer het confessionele imago van zich afgeschud en hoopte ook een niet-katholiek electoraat te appelleren. De band met de katholieke Leuvense universiteit verliep niet altijd even vlot: eind jaren 80 was er zelfs een conflict met de toenmalige christendemocratische minister van Onderwijs, Daniël Coens. Nochtans is zijn zoon Joachim Coens duidelijk: 'Traditioneel hebben wij een goede relatie met de KU Leuven.' ☺

© Cath Hermans

© Kris Van Exel

NAVRAAG

'Ik geloof niet in steriele, afstandelijke justitie'

Procureur Ine Van Wymersch schreef het boek *Als je wieg op drijfzand staat* over een vrouw die niet meer wilde leven. Het is een debuut, maar niet de eerste keer dat ze persoonlijk betrokken raakt.

door [Joanna Wils](#)

Van Wymersch is Procureur des Konings van Halle-Vilvoorde, gewezen jeugdmagistraat en woordvoerder van het parket Brussel. Sinds kort mag ze zich ook auteur noemen. In haar boek *Als je wieg op drijfzand staat* vertelt Van Wymersch het verhaal van Elvire, een vrouw die tegenslag na tegenslag kende en uiteindelijk euthanasie aanvraag.

Van Wymersch kwam toevallig met haar in contact en besloot Elvire te helpen om haar levensverhaal neer te schrijven voor haar kinderen. 'Het is niet de eerste keer dat ik mij zo laat meeslepen door een persoonlijk verhaal, maar wel de eerste keer dat er een boek uit voortkomt.' Gewoonlijk gebeurt dat in de luwte, ver van de schijnwerpers. 'Het is een bewuste keuze om aandacht te hebben voor de mensen achter het dossier.' Daar staat ze gelukkig niet alleen in. 'Ik heb heel veel gelijkgestemde collega's. Die krijgen toevallig niet dezelfde aandacht die ik nu krijg, maar ze zijn er wel.'

Ze vertelt dat het moeilijk te voorspellen is welke zaken haar zullen bijblijven. Elvires verhaal alvast wel. 'Ik hoop dat haar verhaal ook jonge mensen aanspreekt. Haar verhaal dateert van even terug, maar ik denk dat de ondertoon vandaag nog steeds heel relevant is.'

De beslissing van een rechter om Elvires kinderen aan de vader toe te wijzen, geeft voor Elvire de doorslag om euthanasie aan te vragen. Wat doet het met een gewezen jeugdmagistraat om een levensverhaal te horen waarin de familierechtbank zo'n doorslaggevende rol heeft gespeeld?

Van Wymersch: 'Ik ben zelf nooit jeugdrechter geweest, maar alle jeugdrechters zijn zich er wel van bewust dat hun beslissingen heel ingrijpend zijn en dat kinderen en jongeren zich zulke beslissingen vaak levenslang herinneren. Ik was op zich dan ook niet verbaasd dat het zo'n impact heeft gehad op Elvire.'

'Het sterkt mij wel in mijn geloof dat we niet lichtzinnig mogen omgaan met uitspraken en dat het zeulen met jongeren absoluut vermeden moet worden. Ik ben een grote pleitbezorger voor meer middelen voor jongerenwelzijn, omdat er vaak gemeenderd moet worden door wachtlijst-

ten. Jongeren belanden dan pas na verschillende tijdelijke of voorlopige plaatsingen op de juiste plek.'

Juridictie alleen is niet de oplossing

Wordt er genoeg belang gehecht aan die zorg in de sector?

'In de sector wel, maar in de samenleving niet altijd. Bij jeugdzorg denkt men aan jeugddelinquenten en dan is men al minder geneigd om daar veel in te investeren, want "die hebben dan toch iets fout gedaan". Maar het échte kernwoord is: jeugd.'

'Solidariteit heeft niets met ideologie te maken. Dat moet een basishouding zijn'

'We moeten investeren in die jongeren. Niet enkel in jongeren die een misdrijf hebben gepleegd, maar ook in alle jongeren die beschermd moeten worden. De mensen uit de sector komen zoveel mogelijk voor hen op, maar ik denk dat er nog te weinig besef heerst dat dit de verantwoordelijkheid is van de hele samenleving.'

Is dat gebrek aan verantwoordelijkheidsgevoel dan een typisch probleem voor de jeugdzorg of leeft het ook in andere sectoren?

'Ik denk dat we in onze geïndividualiseerde samenleving weer meer moeten toewerken naar de zorg voor kwetsbaren, naar een soort solidariteit die los staat van politieke kleur of partijen. Mensen associëren solidariteit met socialisme of groene partijen, maar solidariteit met wie het lastig heeft of kansarm is, is iets wat niet met ideologie te maken heeft. Dat moet een basishouding zijn.'

'Ik heb wel het gevoel dat er veel verharding en polarisering is in onze huidige samenleving, maar anderzijds heb je ook het succes van acties als de Warmste Week: er is dus wel een zekere wil om zorgzaam te zijn.'

'Het klinkt misschien raar dat ik vanuit mijn rol in justitie zo voor solidariteit pleit, maar ik zie sommige mensen aan de verkeerde kant van de lijn belanden door een gebrek aan vangnetten en zorgzame steunpilaren. Ik ben ervan overtuigd dat we bij justitie genoeg middelen hebben om in te zetten op het veroordelen van misdrijven. Maar dan moeten we alle gevallen er uitfilteren waarbij jongeren in de criminaliteit zijn gesukkeld: mensen die feiten plegen omwille van psychiatrische problemen of verslavingen. Als we die mensen de zorg kunnen geven en zo recidive voorkomen, dan wordt de samenleving echt veiliger.'

Moeten er middelen verschoven worden naar preventie?

'Er moeten natuurlijk genoeg middelen zijn voor repressie, maar met repressie alleen lossen we het niet op. Preventie, zorg, verslavings- en agressieproblemen oplossen: dat kunnen ook manieren zijn om recidive te beperken. Als iemand een stevige veroordeling krijgt, dan heeft die die ongetwijfeld verdiend en kan je het signaal geven dat we dat gedrag als samenleving niet tolereren. Maar dan moet je een stap verder gaan en vermijden dat dat gedrag zich opnieuw stelt.'

'Ik zou het heel raar vinden mocht ik mijn werk nooit meer naar huis nemen, onrustwekkend zelfs'

'Het is heel gemakkelijk om te roepen of te strijden voor strenge straffen: iedereen zal het met je eens zijn dat een verkrachter of moordenaar de cel in moet. Maar daarna moet je ook draagvlak vinden om ervoor te zorgen dat de verkrachter die feiten niet meer opnieuw pleegt. Als je daarop kan ingrijpen wordt de samenleving écht veiliger. Daarvoor moet je zorg investeren in de delinquenten. Repressie is maar een deel van een groter verhaal.'

Het boek onderstrept ook het belang van het écht luisteren naar mensen. Is daar binnen justitie genoeg tijd en ruimte voor?

'Nee, en dat is vaak wel jammer. In een proces moet alles heel snel gaan. We behandelen zoveel zaken per zitting dat slachtoffers vaak geen tijd krijgen om het woord te nemen. Dat is niet omdat niemand hun die tijd wil geven, maar omdat we met weinig magistraten een hele toevloed aan dossiers moeten behandelen.'

'Het is ook de vraag of de rechtbank de juiste plek is om mensen een stem te geven. Misschien moet het herstelluik achteraf opgenomen worden? Ik stel vast dat mensen heel veel verwachten van 'het proces'. Daar gaat het allemaal gebeuren'. Dan is men achteraf heel teleurgesteld omdat het repressieve verhaal niet oplucht: mensen wandelen niet gelukkig de rechtszaal uit.'

'Zelfs als iemand tot levenslang veroordeeld wordt, blijven mensen op hun honger zitten omdat ze verwachten dat er excuses aangeboden worden, dat er antwoord komt op de vraag: waarom heeft die dat gedaan? Waarom ik? Maar ik weet ook niet of de rechtbank daar de juiste plaats voor is.'

Emotie in de rechtbank

Heeft emotie een rol te spelen in de rechtbank?

'Alles is emotie. Ik geloof niet in steriele, afstandelijke justitie. De grote verwarring die bij veel mensen heerst, is de idee dat emotie niet kan samengaan met professionalisme. Ik denk dat je op een zeer professionele manier je job kan doen en toch erkenning kan geven aan de emotionele geladenheid van een rechtszaak.'

'Ik denk dat je pas een gepaste straf kan verdienen als je inzicht hebt in het functioneren van de mens'

'Er heerst nog heel vaak het stereotype dat iemand die emoties toelaat een *softe* bleiter is, terwijl dat helemaal het geval niet is. Je kan perfect als openbaar ministerie tegen een beklagde zeggen: "Ik zie aan uw gezicht geen enkele vorm van medeleven of schuldinzicht en ik zie hoe hard dit is voor de slachtoffers." Dan geef je je emotie een plek maar blijf je professioneel.'

Maakt die emotie het moeilijker om uw werk 's avonds van u af te zetten?

'Ik zou het heel raar vinden mocht ik mijn werk nooit mee naar huis nemen, onrustwekkend zelfs. Als de dingen je niet meer raken, dan ben je vervangbaar door een robot. Je mag natuurlijk ook niet permanent, overal overspoeld worden

door alle miserie van de wereld die je op je bureau krijgt. Daarom is het belangrijk dat je jezelf goed kent en dat je weet op welke manier je ermee kan omgaan.'

'Iedereen is daarin anders: er zijn mensen die gaan joggen na een moeilijke zitting, mensen die op café gaan of napraten met collega's. Als ik een heel moeilijke zaak heb gehad, dan ga ik niet direct naar huis rijden. Dan hangt alles nog aan mij en zou ik alles ongefilterd bij mijn gezin binnen brengen. Maar het is een goede zaak dat pijnlijke, ingrijpende dossiers een beetje aan ons blijven kleven.'

U bent Rechten gaan studeren uit een verantwoordigheidsgevoel, maar zei eerder al dat die richting niet bekend staat als een sociale richting. Vindt u dat een probleem?

'Die ingesteldheid is misschien ook niet nodig voor elke tak van het recht. Als specialist in het vennootschapsrecht heb je wellicht minder nood aan kennis over het functioneren van het brein van een dader. Er zijn tegenwoordig wel verschillende opties om overlappende vakken met Criminologie te volgen, maar ik denk wel dat er nog meer kan ingezet worden op de gedragspsychologie. Daar kreeg ik vroeger alleszins weinig inzichten over mee.'

'De basisopleiding van vijf jaar geeft een brede algemene vorming, maar om een goede magistraat te zijn, moet je je toch nog kunnen verdiepen in vakken uit de criminologie en psychologie. Ik denk dat je pas een gepaste straf kan vorderen als je inzicht hebt in het functioneren van de mens. Hetzelfde geldt voor een concreet advies in de familierechtbank; het is belangrijk te begrijpen hoe mensen zich in conflict gedragen en wat de achterliggende systemen zijn.'

'Dat is niet in alle takken van de magistratuur even relevant, maar ik vind het raar dat je jeugd-magistraat kan worden met vijf dagen extra opleiding. Momenteel hangt dat sterk af van de individuele bereidheid van de magistraat om zich bij te scholen.'

Is de praktijk te complex voor de theorie?

'In de vijf jaren Rechtenopleiding krijgt de student van alles iets, toegespitst op het rechtstheoretische. Dat is goed omdat die basis nodig is, maar het is wel de verplichting van elke magistraat om zich bij te scholen in zijn vakgebied: niet puur wettelijk, juridisch technisch, maar ook in de bredere zin.'

De drempel van justitie

Is justitie toegankelijk en begrijpelijk genoeg?

'De perceptie van justitie zit vandaag nog niet waar ze moet zijn, en een perceptieprobleem is wel degelijk een groot probleem. We kunnen nog een lange weg afleggen in de manier waarin we ons opstellen als actoren van justitie: of we com-

municeren over wat mensen aanbelangt, hoe we communiceren, of we aanwezig zijn in debatten op televisie. Ik zie vaak dat de magistratuur ontbreekt.'

'Mensen halen dan het geheim van het onderzoek aan, maar ik denk dat je perfect kan uitlegen waar je mee bezig bent zonder het geheim van het onderzoek te schenden. Zonder concrete details over een dossier prijs te geven, kan je vertellen wat onderzocht wordt en op welke manieren dat kan. Zo weten mensen dat ze op ons kunnen rekenen.'

'Communicatie tegenover de rechtszoekende moet begrijpelijk zijn en niet bulken van jargon'

'Vandaag wordt het debat gekleurd door enkele advocaten die hun kant van het verhaal weergeven, door politici die uitspraken doen, maar ik mis onze schakel daarin. Ook de politie communiceert, maar waar zitten de parketten?'

'Justitie kan zich dus toegankelijker opstellen, maar ook de toegang voor rechtszoekenden kan laagdrempeliger. De weg van de digitalisering kan daarin meespelen. Het zou bijvoorbeeld logisch zijn dat, eens een vonnis geveld is, het digitaal naar de partijen gaat. De vergelijking met Tax-on-web wordt vaak gemaakt: als een belastingdienst toegankelijker kan worden, dan kan justitie dat ook.'

Elvire uit uw boek is laaggeletterd, maar ook wie niet laaggeletterd is, heeft het soms moeilijk met juridisch jargon.

'Heel wat van de briefwisseling is al genormaliseerd, maar ook daar zijn nog stappen te zetten. We moeten kritisch durven kijken naar brieven of dagvaardingen die gestuurd worden. Het is soms gewoon niet duidelijk voor mensen waarom ze naar de rechtbank moeten gaan.'

'Er komt ook soms tegenwind. Dan maken mensen de vergelijking met een medisch dossier waar we ook niet alles van verstaan. Ik denk inderdaad dat een patiënt niet alles begrijpt uit documenten die artsen onderling uitwisselen, maar het is toch de bedoeling dat iedereen zijn diagnose begrijpt.'

'Die parallel moeten we doortrekken: communicatie tussen juridisch geschoolden mag bulken van jargon, maar communicatie tegenover de rechtszoekende moet begrijpelijk zijn. Het heeft weinig zin om in een zitting iets te vorderen wat niemand behalve de rechter begrijpt. Een zitting hou je om mensen tot een inzicht te brengen: de vertaalslag tussen juridische termen en de concrete betekenis moet kunnen.'

'Een helder taalgebruik mag niet verward wor-

den met het bagatelliseren van de inhoud. Dat is soms de vrees. Maar het is niet omdat je helder communiceert als magistraat dat je geen eervol beroep meer hebt.'

Jeugd in coronale isolatie

Maakt u zich zorgen over de jeugd nu jongeren in moeilijke thuissituaties door de coronamaatregelen geïsoleerd kunnen zijn?

'Daar maak ik mij grote zorgen over. Zelfs zonder coronamaatregelen is de bereidheid tot aan-geven al niet echt groot. Mensen zijn geneigd om zich niet te bemoeien met de situaties van burens of familieleden.'

'Hoe meer mensen gedwongen worden in hun eigen kot te blijven en terug te plooiën op de eigen bubbel, hoe groter de drempel wordt om aan-gifte te doen van problematische situaties en hoe beperkter de mogelijkheden voor jongeren om er met anderen over te spreken.'

'Via spotjes proberen we hulplijnen kenbaar te maken, maar als iemand in één huis woont met degene die hem kwaad aandoet, dan wordt het moeilijk om daar toegang tot te hebben.'

'Soms worden situaties opgemerkt omdat iemand niet opdaagt op het werk of opdaagt met een blauw oog; dan zijn er signalen om gealarmeerd te zijn. Nu kan je perfect met uitgeschakelde camera alles van thuis uit volgen. Die signalen kunnen we dan niet oppikken. Kinderen hebben ook geen contact meer met hun juf of meester: wie gaat het dan zien? Wie gaat aan de alarmbel trekken? Daar maak ik mij echt zorgen over.'

'Wie mondig is, moet de stem zijn van wie niet kan spreken'

'Ik begrijp ook dat de politie niet happig is om huisbezoeken af te leggen in het kader van een sociaal onderzoek: want hoe beschermd ben je tegen COVID in andermans woning? Maar toch moeten we manieren vinden om die sociale onderzoeken op een veilige manier uit te voeren voor de politiediensten, zodat we toch voorbij de voordeur geraken van de meest kwetsbare gezinnen.'

© Kris Van Exel

WAT IS JOUW IDEALE LOCKDOWN LEISURE? DOE DE TEST

Wanneer ik wakker word

- Zing ik mee met de vogeltjes, ik ben goedgezind!
- Draai ik me nog eens om. Een wakker is er om te snoozen.
- ▲ Hoop ik dat de wereld vergaat.

Ik val meestal op

- Een sportief en hip type.
- De persoon die me altijd aan het lachen kan krijgen.
- ▲ De verkeerde personen.

Mijn vrienden

- ▲ Zijn mensen die het verschil tussen mijn en men kennen.
- Zijn awesome, maar ik heb mijn me-time nodig.
- Doen me groeien als persoon.

Ik wil in de toekomst

- ▲ Bah, toekomst.
- Geld verdienen.
- Gelukkig zijn. En puppies of kittens!

Ik zie mezelf als een

- Sympathiek iemand.
- ▲ Absolute loser, net als de rest.
- Iemand met sterktes en gebreken, tja.

RESULTAAT

Meestal ●

Coach. Wow, jij bent een echte optimist! Niemand weet waar je die energie blijft halen. Deel je je geheim met de rest? Wij hebben namelijk geen idee waarmee we bezig zijn.

Meestal ■

KU Leugen-bedenker. Jij bent best wel gelukkig, maar mist iets in je leven. Gebruik je scherpe blik en deel je humor. (mail kuleugen@veto.be)

Meestal ▲

Doedelzak. Waarschijnlijk helemaal niets voor jou, maar je burens zullen het geweten hebben! Voor jou miserie, voor de rest dan ook!

KLEUR IN! (of niet, wij zijn je mama niet)

VACCIN TEGEN ONWETENDHEID.

Veto zoekt extra talent.

Ben jij een schrijver, fotograaf, cartoonist, vormgever, nalezer of grappenmaker?
Kom op donderdag naar onze online redactievergadering om 20u of stuur een berichtje naar
een van onze redacteurs.

veto
onafhankelijk studentenblad